EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı **Sayı: 231, Ocak 2003, 700.000 TL**

Partiyi her alanda ve her açıdan güçlendirmek için!..

Devirmeyen darbe güçlendirdi

Partimiz, Kuruluş Kongresi'ni izleyen haftalar ve aylar içerisinde peşpeşe karşı karşıya kaldığı saldırıları ele aldığı değerlendirmesinde, *"Devirmeyen darbe güçlendirir"* demişti. Bugün aradan geçen dört yıllık sürenin toplam bilançosu ve ulaşılan gelişme düzeyi üzerinden tüm açıklığıyla görüyoruz ki, devirmeyen darbe gerçekten güçlendirdi. Sıkıntılı dönem sabırlı, soluklu ve inatçı bir çaba ile çoktan geride bırakıldı. Parti belirgin bir toparlanma yaşadı, bir dizi alanda hızla yeniden güç topladı ve gelinen yerde, kendini sınıf mücadelesi görevlerine daha geniş ölçekte ve daha etkin biçimde uyarlayabildiği bir döneme girmeyi başardı. Hala da sürmekte olan belli yetersizliklere, güçlüklere ve sorunlara rağmen net bir biçimde ifade etmeliyiz ki, partimiz bugün siyasal ve moral açıdan, kuruluş ön süreci de dahil olmak üzere, kendi tarihinin en güçlü dönemini yaşamaktadır.

Bu sonuç şaşırtıcı da değildir. *"Devirmeyen darbe güçlendirir"* başlıklı değerlendirme (*Ekim*, sayı: 202, Mart '99, başyazı), bugünkü bu sonucu daha baştan tam bir açıklık ve kesinlikle öngörürken, soyut ya da duygusal bir inançtan değil, fakat partimizi ortaya çıkaran bütün bir birikimden ve bu birikim temelinde yaratılmış bulunan ideolojik, politik ve örgütsel kimlik ile bunlara sıkı sıkıya bağlı moral güç ve değerlerden hareket etmiş, söz konusu değerlendirmede bunları net tanımlamalarla ortaya da koymuştu.

Partimizde her zaman vurgulandığı gibi, üstünlüklerinin bilincinde olmak ve bundan güç almak, varolan güçlükleri ve yetersizlikleri aşmanın temel önemde bir önkoşuludur. Parti bir kez daha bu bilinçle hareket etmiş, bu yöntemsel yaklaşımın gereklerine uygun davranmış ve bu sayede, yenilen darbelerin tahribatını belirgin biçimde gidermenin ötesine geçerek, bugünkü başarılı politik-örgütsel gelişme çizgisine oturmuştur.

Dahası var. Yaratılmış bulunan çok yönlü birikim ve önkoşullar sayesinde parti gerçek bir sıçrama anlamına gelecek asıl gelişmesini bundan sonra yaşama olanağıyla yüzyüzedir gelinen yerde.

Partimizi güçlendirmenin tarihsel ve güncel anlamı ve önemi

Partimiz, tam da zamanında öngördüğü gibi, devirmeyen darbeden güçlenerek çıktı. Fakat tüm bunlara rağmen o bugün her alanda ve her açıdan yeni bir düzeyde güçlenme acil ihtiyacı ve zorunluluğu ile yüzyüzedir.

Bu ihtiyaç ve zorunluluk, dünyanın özellikle 11 Eylül sonrasında girdiği yeni dönem üzerinden, Türkiye'yi çevreleyen kriz bölgeleri ve kapımıza dayanmış emperyalist savaş üzerinden, ve nihayet, Türkiye'nin iç sosyal ve siyasal yaşamı üzerinden, çok yönlü ve somut olarak kuvvetle gerekçelendirilebilinir. Nitekim konuya ilişkin değerlendirmelerimizde bu

sürekli bir biçimde yapılmakta, özellikle *Ekim*'in birçok başyazısında uluslararası duruma ve Türkiye'ye ilişkin değerlendirmeler, sonuçta özenle bu ihtiyaca ve sorumluluğa bağlanmaktadır. Fakat biz burada bu ihtiyacın, daha özel bir sorun gibi görünen, gerçekte ise tüm bu saydıklarımızı da bir biçimde kapsayan ve karşılayan temel bir yönüne değinmek istiyoruz. Bu, Türkiye sol hareketinin ve ondan ayrı düşünülemeyecek olan toplumsal muhalefetin bugünkü tablosudur.

1960'larla birlikte yeniden doğan, hızla kitleselleşen ve toplumun gündemine giren sol hareketimiz, izleyen 20 yılda devrimcileşme ve halk hareketinin devrimci yükselişi ortamında etki ve gücünün en ileri boyutlarına ulaşma olanağı buldu. Son 40 yılın ilk 20 yılında durumu bu olan sol hareket; 12 Eylül faşist darbesini izleyen son 20 yıl içerisinde ise birbirine eklenen yenilgiler, bu yenilgilerin her birinin her seferinde yeni boyutlar kazandırdığı ideolojik ve örgütsel tasfiye süreçleri sonucunda, denilebilir ki bugün son 40 yıllık tarihinin en zayıf, dağınık ve iddiasız dönemini yaşamaktadır. 12 Eylül yenilgisiyle zaten çok büyük darbeler almış ve önemli ölçüde liberalleşmiş bulunan sol hareket, '89 çöküşünün ardından büyük bir bölümüyle devrimci geçmişinden tümden koptu ve düzenin icazet alanına kaydı. Devletin gizli ama gerçek anayasası kabul edilen "Milli Siyaset Belgesi", '90'ların ortasına doğru, bu gelişmeyi solun önemli bir bölümüyle *"ılımlı çizgiye kaydığı"* saptamasıyla tescil edip kayda geçirdi. Böylece, o güne kadarki deneyimin sonuçlarını da göz önünde tutarak, kendi icazet ve denetim sınırları içinde "ılımlı bir sol" yaratmayı devlet katında bir "milli politika" düzeyine çıkardı.

Solun aynı yenilgi ve tasfiye süreçlerinden önemli yaralar alan ama herşeye rağmen genel anlamda devrimcilikte ısrar eden daha sınırlı bir kesimi ise, temel önemdeki yapısal zaaflarıyla herhangi bir hesaplaşma gücü ve yeteneği gösteremeden, çifte yenilgiyi izleyen yeni dönemde siyasal yaşamını sürdürmeye çalıştı ve bunu başarabileceğini sandı. Dönemsel bazı gelişmelerin (işçi haraketindeki geçici canlanma, Kürt hareketi vb.) etkisi altında güç kazanan bu umut temelsizdi ve '90'lı yılların ikinci yarısı bunu somut olarak gösterdi. Bugün bu kesim de önemli bir bölümüyle ve tam da zamanında öngördüğümüz gibi, artık yolun sonuna hızla yaklaşmaktadır.

Bir yandan sürekli bir biçimde kemirici, zayıflatıcı ve tüketici etkiler yaratan yapısal zaaflar, öte yandan devletin çok yönlü ve sistematik ezme, yıldırma, yoketme, hiç değilse düzenin icazet alanına sürme operasyonları, '96 yılından itibaren bu akımlarda sürekli bir gerileme, gerilemeden de öteye bir tasfiyeci çözülme sürecine yolaçmış bulunmaktaydı. 28 Şubat süreciyle gündeme getirilen müdahale ve manevralar solun bu kesiminin adım adım tecritine, kendi hatalarının da belirgin katkısıyla hızla marjinalleşmesine, giderek devrimci iddiasını ve özgüvenini yitirmesine yolaçtı. Bunun üzerine daha bir de '99 yılındaki PKK teslimiyeti, yani Kürt hareketinin büyük tarihi yenilgisi bindi. Bunun yapısal olarak zaten zayıf ve çözülme sürecindeki bu akımlar üzerindeki siyasal ve moral etkisi, denebilir ki son 20 yılın üçüncü büyük yenilgisi sayılabilecek boyutlarda oldu.

Küçük-burjuva bir çizgi ve kültür içinde şekillenmenin getirdiği çok yönlü sorunların ve zaafların tüketici etkisini zaten yaşayan bu akımlar, PKK'nın utanç verici teslimiyetinin ardından siyasal iddialarını ve özgüvenlerini tümden yitirdiler. Belirgin bir tıkanma süreci içerisinde adım adım güçten düştüler. İçlerinden bazıları hızla siyasal yaşamın dışına düştüler ve artık örgütsel tasfiye noktasına gelmiş gibi görünmektedirler. Öteki bazıları, çok yönlü tıkanmanın etkisi altında büyük bir ideolojik ve moral erozyon içerisindedirler ve çözümü

reformist açılımlarda, bunun bir uzantısı olarak liberal solla kader birliğinde görmektedirler.

Öte yandan, bu sürecin toplamı içinde gerçekte kendi de sürekli gerilemesine, belirgin biçimde güç ve itibar kaybetmesine rağmen, yine de reformist sol, geleneksel küçük-burjuva devrimci akımların genel durumuyla kıyaslandığında, göreli olarak güçlü kaldı ve "sosyalist sol" adına siyaset sahnesinde devrimci akımları gölgede bırakan bir konum kazandı. Bu ise mücadeleye akan yeni güçlerin reformist akımlar tarafından bloke edilmesini, icazetçi reformist çizgide ve eylemsizlik içinde heba edilmesini kolaylaştırdı. Reformizmin bu sürekli tahribatı halihazırda üstesinden gelinmesi gereken en önemli sorunlardan biri olarak duruyor karşımızda.

Bugünün Türkiye'sinde reformist sol akımların herhangi bir bağımsız çizgileri/ stratejileri yoktur. ÖDP ve EMEP'ten SİP-TKP'ye kadar tümü de düzenin icazet sınırları içinde ve düzen içi çatlaklarda politika yapar, bu çatlağı oluşturan taraflarının dümen suyunda hareket eder bir konumdadırlar. Burjuva liberal çizgide bir sözde demokrasi mücadelesini (ÖDP, HADEP-KADEK) ya da burjuva milliyetçi çizgide bir sözde bağımsızlık mücadelesini (İP) kendilerine eksen alan bu akımlar devrimci sınıf mücadelesinin önünde yıkılınası gereken engeller olarak durmaktadırlar. Bu iki ana reformist akım arasında ise her birinden belli çizgiler taşıyan ara reformist akımlar (EMEP, SDP ve SİP-TKP) yer almaktadır. Bunların toplumsal muhalefete belli sınırlar içinde ilerici sayılabilecek bazı katkıları hala da sözkonusu olabilir. Bu nedenle onlara belli durumlarda nispeten esnek bir tutumla yaklaşmak da gerekebilir. Fakat bu onların gerçekliği konusunda herhangi bir hayale yol açmamalıdır. Gerçekte onların da ötekiler gibi sınıf mücadelesinin devrimci bir çizgide sürdürülmesinin önünde aşılması gereken engeller olarak durdukları gerçeğini bir an bile unutturmamalıdır.

Solun bu tablosu bizi sınıf ve kitle hareketinin devrimci önderlik ihtiyacına ve sorununa getirmektedir. Gelinen yerde geleneksel küçük-burjuva devrimci akımlar siyasal iddialarını, etkilerini ve çalışma kapasitelerini önemli ölçüde yitirmiş durumdalar. Onların sınıf ve kitle hareketinin önderlik ihtiyacına yanıt verme alanında yapabilecekleri hemen hiçbir şey kalmamıştır. Reformist solu oluşturan akımlar ise doğaları gereği, böyle bir konum ve misyona sahip olmak bir yana, tersine, sorunu büyüten etken durumundadırlar.

Böylesi bir sol hareket tablosu ortamında sınıf ve kitle hareketi devrimci bir önderlik müdahalesinden büyük ölçüde yoksun kaldı. Kendini tekrarlayıp durmasının, sendika bürokrasisinin denetimini ve tüketici manevralarını bir türlü aşamamasının, burjuva gericiliğinin baskı ve terörü karşısında kolayca gerileyip sinmesinin gerisinde, başka şeyler yanında güçlü ve etkin bir devrimci önderlik müdahalesinden yoksun olması olgusu vardır.

Sıraladığımız bu üç temel olgu; yani, geleneksel devrimci küçük-burjuva akımların yaşadığı gerileme ve tükenme süreci, reformist sol akımların tasfiyeci etki ve tahribatı, ve nihayet, sınıf ve kitle hareketinin yakıcı devrimci önderlik ihtiyacı, partimizin tarihi ve güncel bir önem taşıyan görev ve sorumluluklarına da açıklık getirmektedir. Bugünün Türkiye'sinde devrim bayrağını ancak partimizde temsil edilen işçi sınıfı devrimcileri taşıyabilirler. Devrimci önderlik ihtiyacına ancak onlar yanıt verebilir, reformizmin tasfiyeci tahribatını ancak onlar göğüsleyebilirler. Sınıf ve kitle hareketine yol açıcı devrimcileştirici bir müdahaleyi ancak onlar yapabilirler.

Partimiz bunu başarabilecek bir dizi temel önkoşula halihazırda sahiptir. Devrimci sınıf programı ve çizgisi, bunlardan ayrı düşünülemeyecek olan devrimci direnişçi kimlik, bunun ifadesi

olan moral güç ve değerler sistemi artık yaratılmıştır. Devrimci örgüt çizgisinde büyük bir kararlılık gösterilmiş, bu alanda önemli bir deneyim kazanılmış, böylece her koşul altında kesintisiz siyasal çalışma ve mücadele yeteneği güvenceye alınmıştır. Bunlar büyük bir ön birikimin, temel önemde bir konum ve kimliğin ifadesidirler. Atılması gereken yeni adımların da güvencesidirler. Tüm çabalara rağmen henüz aşılamayan en temel zaaf noktası ise, hala da işçi sınıfı hareketiyle tarihi birleşmenin sağlanamamış olmasıdır. Bu kuşkusuz belirleyici önemde bir stratejik zayıflık noktasıdır. Parti, sınıfın öncü kesimini kazanmadan, örgütlenmesinde işçi sınıfı tabanına oturmadan ve mücadelesinde işçi sınıfı hareketi eksenine dayanmayı başaramadan gerçek bir sınıf partisi olamayacağı gibi, zorlu süreçler içinde ve büyük emekler pahasına elde ettiği bugünkü üstünlüklerini de uzun vadede koruyamaz.

Demek ki bugün partiyi güçlendirmek, öncelikle onun sınıfla devrimci temellere dayalı tarihi birleşmesinde güncel mesafeler almak demektir. Partiyi, çalışma ve mücadele ekseni, kitle tabanı, örgütsel zemin, kadro bileşimi vb. açılardan sınıfa dayalı bir siyasal güç haline getirmek demektir. Gerçek bir devrimci proleter sınıf partisi haline gelmenin ancak bununla olanaklı olabileceğini bir an için bile unutmamak durumundayız.

Sözcüğün bu anlamında ve kapsamında, partileşme bizim için hala da devam etmekte olan bir süreçtir. Parti işçi sınıfı hareketiyle belli bir düzeyde devrimci bir birleşmeyi başardığı, bu tarihsel değerdeki başarıya ulaştığı andan itibarendir ki, sosyalist sol ve devrimcilik adına Türkiye'de yeni bir dönem gerçek anlamda başlamış olacaktır. İşçi sınıfı devrimciliğinin sosyalist sol ve devrimcilik adına Türkiye'nin yeni dönemine egemenliği de ancak bu noktadan sonra kesinlik kazanabilecektir.

Bu ülkede sırasıyla burjuva sosyalizminin ve küçük-burjuva sosyalizminin sol adına sınıflar mücadelesine damgasını vurduğu tarihi dönemler yaşandı ve çoktan geride kaldı. '80'li yılların sonunda girdiğimiz yeni dönemde ise bunu ancak proletarya sosyalizmi başarabilirdi. Bu tarihi misyonu ideoloji, program ve politika olarak partimiz temsil etmektedir. Fakat tüm bunlara gerçek anlamını ve gücünü verecek, böylece onları güvenceleyip yeni bir düzeyde güçlendirecek tayin edeci halka, işçi sınıfı hareketiyle devrimci temellere dayalı tarihi birleşmedir. Bu başarılamadığı sürece, parti toplumda tarihi misyonuna uygun düşen rolü oynama olanağı da bulamayacaktır. Her ciddi program ve politikanın bir sınıf karakteri vardır; ancak kendi sınıfına dayanabildiği ölçüde hayat bulur ve temel tarihi hedefleri doğrultusunda zafere yürüme olanağı yakalayabilir. Bu temel önemde sınıflar mücadelesi gerçeği, işçi sınıfının devrimci programı ve politikası, onların ortaya koyduğu ve yöneldiği tarihi hedefler söz konusu olduğunda özellikle böyledir.

Sınıf çalışmasında sıçrama ihtiyacı

Bütün bu söylenenlerden dolaysız olarak çıkan güncel bir sonuç var. Sınıf çalışmasında gerçek bir ilerleme, bugün partinin toplam çalışması içerisinde en temel halkayı oluşturmaktadır. Partimiz ideolojisi, programı, taktiği ve değerler sistemiyle proleter sınıf partisi olmanın tüm önkoşullarına sahiptir. Fakat siyasal etki alanı ve örgütsel temel olarak henüz işçi sınıfı tabanına oturmamıştır. Kuşkusuz yılları bulan inatçı çaba bize bu alanda önemli deneyimler ve imkanların yanı sıra bazı ilk önemli mevziler de kazandırmıştır. Bununla birlikte bu, önümüzde hala da çözüm bekleyen, çözümü de acil ve güncel olan bir sorun olarak durmaktadır.

'95 yılı başlarında toplanan EKİM 3. Genel Konferansı'nı izleyen yıllar bizim için sınıf çalışmasında önemli ilerlemelerin kaydedildiği bir dönemi işaretler. Bu dönem içerisinde sınıf çalışmamız az-çok

sistematik ve istikrarlı bir çizgiye oturmuş, hemen tüm yerel örgütler bulundukları alanlar üzerinden sınıf çalışmasına yüklenmiş, dıştan müdahalenin yanı sıra fabrika içinden çalışmada da bazı önemli ilk adımlar atılmış, tüm bu çalışma yerel direnişlere az-çok başarılı bir müdahale ile birleştirilebilmişti. Bu sayededir ki, komünist hareketimizin sınıf dışı olmak konumu son bulmuş; bir dizi alandan ve farklı biçimler içinde sınıf kitleleriyle ve hareketiyle temas noktaları yakalayan, çalışmasını bu eksene oturtan, kadrolarını bu çalışma içerisinde eğiten bir örgüt olma sürecine girilmişti.

Partinin kuruluş kongresini önceleyen evrede sınıf çalışması alanında durum genel çizgileriyle buydu. Fakat kongre hazırlık süreci ve toplam beş aya yayılan kongre çalışmasının kendisi, bu çalışmada belirgin bir hız kesme ve giderek zayıflama sonucu yarattı. Bu zayıflamanın bilincindeydik; fakat parti kuruluş kongresi çalışmasının yaratacağı imkanlar ve bizzat parti ilanının sağlayacağı moral ve siyasal avantajlarla, kongre sonrasında söz konusu zayıflamanın fazlasıyla telafi edileceği inancı ve iyimserliği içindeydik.

Partinin kuruluşunu izleyen sürecin bu iyimserliği bir dönem için boşa çıkardığını biliyoruz. Yenilen darbeler nedeniyle partinin kuruluşunu izleyen ilk yılın tamamı saldırıların yolaçtığı sorunlarla boğuşmakla geçti. Bunu izleyen ikinci yıl, son derece sınırlı kadrosal imkanlarla parti örgütünü yeniden inşa etme çabalarına sahne oldu. Bu dönem içerisinde legal imkanların etkin ve akıllıca kullanımı, partinin yüzyüze kaldığı bu zaafiyeti önemli ölçüde dengeledi; örgüte soluk aldırdı ve zaman kazandırdı. Dolayısıyla parti çalışmasının bir bütün olarak belli bir zemine ve ivmeye kavuşması bu iki yılın ardından, daha somut olarak da yaklaşık son iki yılın sorunu oldu. Son iki yıl içerisinde partinin örgütsel inşası ve pratik çalışması, kendini önceleyen yılların tahribatı ve kayıpları düşünüldüğünde, gerçekten büyük bir ilerleme kaydetmiş durumdadır. Doğal olarak bunun anlamlı sonuçları da kendini öncelikli sınıf çalışması alanında göstermektedir.

Bugün parti çalışması tüm temel alanlarda yeniden sınıf eksenli bir çalışma niteliği kazanmıştır. Dahası bu çalışma, araç ve yöntemler bakımından, geçmişle kıyaslanmayacak denli çok yönlü ve bütünsel, birbirini tamamlayan ve besleyen bir muhtevaya bürünmüştür. Bu çerçevede daha şimdiden anlamlı bir çalışma birikimine ulaşmış durumdayız. Bu böyle olmakla birlikte, asıl önemli olan, bu birikimin önümüzdeki dönemde sınıf çalışmasında ve partinin sınıfla birleşmesinde büyük bir sıçramaya dayanak yapılabilmesidir. Bu bugün hala üstesinden gelinmesi gereken önemli bir sorun olarak durmaktadır önümüzde.

Sınıf çalışmamızın şu ana kadarki seyrini ve birikimini değerlendirmek, bundan gerekli sonuçları çıkarmak, bu sonuçlardan da hareketle yeni dönemde bu çalışmayı güçlendirecek perspektifleri ve somut önlemleri ortaya koymak günümüzün önemli bir gündemidir. Bu konuda partinin önüne somut bir çalışma yönelimi ve planı koymak durumundayız. Bunda gerekli başarıyı sağlayamadığımız, özellikle de fabrikalarda ve bunun tamamlayacak şekilde sendikal alanda etkin bir çalışma ortaya koyamadığımız bir durumda, halihazırda sınıf çalışmamız için yeni araç ve imkanlar gibi görünen bazı özgün adımlar çok geçmeden kendi içinde amaçlaşacak ya da partinin dikkatini sınıftan ayırıp başka alanlara (örneğin kültür kurumları alanında semt eksenli bir çalışmaya) yönelten tuzaklara dönüşeceklerdir. Daha şimdiden kendini gösteren bazı belirtiler bunun hiç de küçümsenmemesi gereken bir potansiyel tehlike olduğunu ortaya koymaktadır.

Bugünkü çok yönlü çalışmayı güçlendirmenin ve daha da zenginleştirmenin sorunlarına bir açıklık getirmenin yanı sıra, özellikle sendikal çalışmanın sorunları üzerinde yoğunlaşmak ve bu konuda çok daha somut bir çizgi ve

çalışma planı ortaya koymak durumundayız. Sendikal çalışma, taşıdığı tüm öneme rağmen, bugün partinin sınıfa yönelik çalışmasının en zayıf halkası durumundadır. Parti bu zayıflığı gideremeden, mevcut sendikalarda etkin ve tanımlanmış hedeflere dayalı bir çalışmayı gerçekleştirmeden; öte yandan, önemli bir bölümüyle sendikal örgütlenmeden bile yoksun sınıf kitlelerini sendikalaştırma doğrultusunda etkin bir inisiyatif ortaya koymayı başaramadan, sınıf çalışmasında gerçek bir ilerleme zaten kaydedemez.

Komünist partisi, yalnızca ideolojisi ve programıyla, siyasal çizgisi ve mücadele değerleriyle değil, maddi sınıfsal temeli, örgütlenmesinin sınıfsal zemini, kadrolarının sınıf bileşimi vb. açılardan da gerçek bir proleter sınıf partisi olmak durumundadır. Partimizin işçi sınıfıyla devrimci temeller üzerinde birleşme çabasına ve sürecine, öncelikle bu perspektif üzerinden bakmak durumundayız. Buradan bakıldığında, komünist hareketle sınıf hareketinin tarihsel buluşması ve birleşmesinin henüz bir ilk adım sayılabilecek ölçüler içerisinde bile gerçekleşememiş olması gitgide katlanılması güç bir zaaf alanıdır bizim için.

Bu tarihsel birleşmeyi başaramadan örgütsel ve siyasal yaşamımızın temel önemde bir dizi sorununa sağlıklı ve kalıcı bir çözüm bulmayı da başaramayız. Bunun ne anlama geldiğini burada özel biçimde açıklamak gerekli değildir. Zira komünist hareketimiz, siyasal mücadele sahnesine çıktığı andan itibaren halkçı küçük-burjuva devrimciliğine karşı yürüttüğü kapsamlı ideolojik mücadeleler içerisinde, bu konuda yeterli ideolojik ve örgütsel açıklığı yaratmış bulunmaktadır. (*Partileşme Süreci-1* ve *Partileşme Süreci-2* başlıklı kitaplarımız bu konudaki temel belgelerimizin en önemlilerini içermektedir.)

Partinin mücadelesini, çalışmasını ve örgütlenmesini partinin ideolojik-siyasal çizgisiyle uyumlu bir sınıfsal temele oturtmak, aynı anlama gelmek üzere, sınıf hareketiyle devrimci bir birleşme sağlamak, sorunun bir yönüdür. Bu, deyim uygunsa sorunun içe, yani partinin sınıf kimliğine ve karakterine ilişkin yönüdür.

Sorunun öteki yönü ise, genel devrimci sınıf mücadelesine ilişkindir. Teorik kavrayışın ötesinde olayların somut seyrinin de tüm açıklığıyla gösterdiği gibi, işçi sınıfı hareketindeki gerçek bir ilerleme ve aynı anlama gelmek üzere devrimcileşme, Türkiye'de sınıf mücadelesinin genel seyrini devrimci açıdan etkilemenin ve ileriye taşımanın biricik gerçek olanağı ve güvencesidir. Bugünün Türkiye'sinde işçi hareketi kendini toparlayıp öncü ve sürükleyici ağırlığını hissettirmedikçe, öteki emekçi katmanların mücadelesinde ve bir bütün olarak devrimci sınıf mücadelesinde gerçek bir ilerleme beklemek neredeyse olanaksızdır.

Daha da açılabilecek olan, ama açılması burada şu an gerekli de olmayan bu temel önemde sorun, partinin sınıf çalışmasının devrimci sınıf mücadelesiyle bağlantılı kritik önemine işaret etmektedir. Dolayısıyla, dünyanın krizler içinde savaşlara sürüklendiği ve bunun Türkiye'yi de derinden etkilediği bir tarihi evrede, neden sınıf çalışmamızda sıçramalı bir gelişmeyi güvenceye alacak açılımlar yapmak sorumluluğu ile yüzyüze olduğumuz konusunda daha derinden düşünmek, bunun gerektirdiği görev ve sorumluluklara daha etkin bir biçimde sarılmak durumundayız.

Parti örgütünü güçlendirmenin kritik halkası olarak kadrolaşma sorunu

Bugün partimiz, siyasal etki ve itibar yönünden en güçlü olduğu bir gelişme dönemi yaşamaktadır. Fakat bu etki ile kıyaslandığında oldukça dar sayılabilecek bir örgütsel yapıya sahiptir. Buradaki açı olağanın ötesindedir ve bunun gerisinde

kongre sonrasında yenilen darbelerin yarattığı örgütsel gerileme gerçeği vardır. Olağan ölçüyü aşan bu açıyı gidermek, parti örgütünü güçlendirmek, onu her ilin kendi içinde alta doğru olduğu kadar yeni illere doğru da genişletmek durumundayız. Bu, bugün karşı karşıya bulunduğumuz temel önemde sorunlardan ve dolayısıyla en önemli görevlerden bir ötekisidir.

Burada karşımıza çıkan en temel güçlük, dolayısıyla da çözülmesi gereken temel önemde sorun, kadro sorunudur. Bugün partinin saflarında çalışmada aktif konumda bulunan önemli sayıda militan vardır ve bu sayı günden güne çoğalmaktadır. Fakat parti, örgütlenmesini geliştirip yaymasına dayanak olacak yeterli sayıda kadrodan buna rağmen yoksundur. Bu çelişki sıradan militan ile eğitimli ve deneyimli profesyonel parti kadrosu arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. Bugün birincisinin artışı ile ikincisinin artışı arasında, ikincisi aleyhine anlaşılır fakat gitgide büyüyen bir dengesizlik vardır.

Kuruluş Kongresi'ni izleyen darbelerin yarattığı örgütsel gerileme, herşeye rağmen sürdürülen çalışmanın kazandırdığı insan malzemesinin örgüt yaşamı içerisine çekilmesini ve parti örgütünün denetimi altında çok yönlü ve sistematik eğitimini zora soktu. İllegal parti örgütünün çalışmada geri çekildiği, kendini korumaya ve yeniden düzenlemeye çalıştığı bir evrede, parti çalışmasında doğan zayıflama açık çalışmadaki güç ve imkanların etkin bir kullanımıyla dengelenmeye çalışıldı. Partiye soluk aldıran ve zaman kazandıran bu yerinde tutum, beraberinde, partinin etkisinin genişlemesiyle birlikte kazanılan güçlerin daha çok açık kanallara yönelmesini getirdi.

Açık çalışmanın çeşitli avantajları, buraya yönelen güçlerin siyasal çalışma içerisinde kendilerini belli bakımlardan bulmasını kolaylaştırsa bile, öte yandan, bu aynı güçlerin örgüt yaşamı ya da çeperi içerisindeki çok yönlü eğitiminden yoksun kalmasına yolaçtı. Örgüt yaşamı, illegal çalışma deneyimi, ancak bununla ulaşılabilecek bütünsel profesyonel devrimci kimlik ve deneyim, parti çizgisine ve birikmiş deneyimine dayalı sistematik eğitim vb. bakımlardan, bu güçlerin eğitimi eksik, yetersiz ve tekyanlı olarak kaldı.

Bu ise, bu alana yığılan militan insan malzemesinin illegal parti örgütüne çekilmesini zora soktuğu gibi, herşeye rağmen çekilenlerin ise parti yaşamına ve çalışmasına uyumunda ciddi güçlükleri açığa çıkardı. Açığa çıkan bu güçlüklerin gerisinde yeniden inşa sürecinin henüz sınırlı mesafeler katetmiş olması, aynı anlama gelmek üzere, oturmuş bir parti yaşamı ve örgütü alanındaki yetersizlikler de belirgin bir rol oynadı.

Nedenleri ne olursa olsun, saflarınıza yığılan ve sayıları giderek de artan militan insan potansiyelini gereğince kadrolaştıramamak, bu yoldaşları parti çizgisi, deneyimi, değerleri temelinde ve bütünsel parti yaşamı içerisinde eğitememek, halihazırda temel bir sorun olarak durmaktadır önümüzde. Bu sorun, yeterince ve gereğince kadrolaşamamanın olduğu kadar, parti örgütünü ihtiyaç duyulan ve arzu edilen ölçülerde geliştirip güçlendirememenin nedenlerine de ışık tutmaktadır.

Sıradan militanı kadrolaştırmak, bu kadrolara dayanarak parti çalışmasını olduğu kadar parti örgütlenmesini de güçlendirip yaymak, günümüzün temel önemde bir görevidir. Dolayısıyla, parti örgütünün üzerinde yoğunlaşması gereken temel önemde bir başka güncel sorundur.

Burada çözümü birbirine bağlı ikili bir sorunlar alanı var. Bir yandan, partinin genel siyasal etkisiyle partiye yönelen güçlerin belirgin bir ağırlıkla açık kanallara yönelmesini engelleyebilmek için, illegal parti örgütünü güçlendirmek ve parti örgütünün bu alanına yönelimi kolaylaştıracak önlemleri almak gerekir.

Öte yandan ise, mevcut illegal parti örgütünü nispeten belirgin bir hızla geliştirebilmek, ancak açık çalışma alanına yığılmış ve siyasal çalışmada belli bir deneyim kazanmış kadroları belli bir planlama çerçevesinde illegal çalışma alanına kaydırmakla olanaklıdır. Bu sorunu, açık çalışmayı hesapsız bir biçimde zayıflatmadan ve partinin illegal örgütü üzerinde de aynı şekilde hesapsız bir güç yığılması yaratmadan, çözmek durumundayız. (Muhtemel bir savaş durumunun yaratacağı yeni koşullar ve bunun açık çalışmayı sınırlayıcı etkileri, illegal parti örgütüne düşen sorumluluklara ayrıca özel bir anlam, boyut ve aciliyet kazandırıyor.)

Bütün bunlarla birlikte kadrolaşma sorununu, salt güçleri illegal örgüt alanına ya da çeperine çekmeye de indirgememek gerekir. Bütünsel bir eğitim ve yetişme bakımından bu gerekli olmakla birlikte, sorun daha genel bir çerçeveye sahiptir. Temelde gerekli olan, parti kadrolarını öncelikle partinin ideolojik çizgisi ve deneyim birikimi temelinde sistematik biçimde eğitmek; pratik çalışma ve zorlu sınavlar içerisinde güçlendirip çelikleştirmek; sınıf ve kitle çalışmasının deneyimleri ile donatmak; ve bütün bunları, devrimci örgüt yaşamı ve ilişkileri içerisinde gerçekleştirmektir.

Sorunun önemi, yakıcılığı ve güçlükleri ortadadır. Konuyu bütün bu açılardan ele almak ve temel önemdeki bu soruna ilişkin olarak partinin önüne yönlendirici perspektifler koymak, parti önderliğinin bir başka temel gündemi durumundadır.

Gençlik alanında devrimci güç odağı olmayı başarmak

Özellikle '99-'00 öğrenim yılından başlayarak gençlik çalışmamız belirgin bir toparlanma ve güçlenme sürecine girdi. Bu gelişmeden de alınan güçle *Ekim*'in Temmuz 2000 tarihli 216. sayısında, gençlik hareketinin dönemsel durumunu saptayan ve bunu partinin gençlik çalışmasına bir çerçeve çizmekle birleştiren temel önemde bir değerlendirme yayınlandı *(Gençlik Hareketi ve Partinin Güncel Sorumlulukları)*. O zamandan bu yana aradan iki yıl geçti ve bugün partinin gençlik çalışması en güçlü evresinde bulunmaktadır. Biri dışında tüm öteki büyük kentlerdeki gençlik çalışması belli temel birimler üzerinde derinleşmiş, bu arada çalışma taşra kentlerine de yayılmaya başlamıştır.

Liseli gençlik içerisinde de ilk önemli mevzilerini kazanmaya başlayan bu çalışmanın en önemli üstünlüğü, büyük ölçüde gençlik alanındaki güçlerimizin kendi öz inisiyatifi ve çabasıyla sürdürülüyor olmasındadır. Yine aynı güçlerin kendi öz çabasıyla gençlik yayını da yayın periyodunda belli bir düzene oturmuştur. Daha da önemlisi, gençlik hareketinin sorunlarını işleyen, deneyimlerini sunan ve özgün politikalar üretebilen işlevli bir yayın çizgisine kavuşmuştur. Bu temel önemde başarı bir önceki öğrenim yılı içerisinde elde edildi. Bu aynı yıl içerisinde öğrenci gençliğin gündemini başarıyla yakalayabilen etkin bir kampanyayla, gençlik çalışmamız önemli bir sıçrama sağladı.

Bugün hala büyük bir bölümüyle reformist akımların ya da Kürt teslimiyetçilerinin etkisi altındaki gençlik hareketi içerisinde partimiz, gençlik hareketinin devrimci odağını temsil eden bir güç olarak gitgide öne çıkmaktadır. Konunun partinin gündeminde temel önemde bir sorun olarak ele alınması ihtiyacı buna bağlı olarak da belirmektedir. Gençlik hareketini güncel bir değerlendirmeye tabi tutmak, mevcut durumunu ayırdedici özellikleri ile saptamak, Kuruluş Kongresini izleyen dönemdeki gençlik çalışmamızın genel bir bilançosunu çıkarmak, ve nihayet yeni dönem gençlik çalışmamız için yol gösterici bir çerçeve ortaya koymak durumundayız.

Gençlik çalışması çerçevesinde ele alınması gereken en önemli konu ve sorunlar şöyle sıralanabilir:

- Önümüzdeki dönem için öğrenci gençliğin gündeminin isabetle saptanması.
- Devrimci bir çizgide fakat geniş gençlik kitlelerini etkilemeyi ve kucaklamayı hedefleyen bir gençlik kitle çalışmasının sorunları.
- Gençlik hareketindeki yeni gelişme ve ilerlemelerin ışığında gençlik örgütlenmesinin sorunları.
- Reformist, kemalist-milliyetçi ve Kürt milliyetçisi akımların gençlik hareketi içindeki etkisine karşı sistematik ve etkin bir mücadelenin gerekleri.
- Devrimci kültür ve sanat mirasımızın gençlik kitlelerinin devrimci eğitiminde etkin biçimde kullanımı sorunu.
- Kültür-sanat araç ve kurumlarının yanı sıra, özellikle liseli gençliğin ve semt emekçi gençliğinin kazanılmasında sportif kurum ve araçların kullanımı sorunu. Bu çerçevede, parti programının *"Türkiye Devrimi"* bölümünde yer alan, *"Halkın ruhsal ve bedensel sağlığını amaçlayan, dostluğu ve dayanışmayı güçlendiren kitle sporu teşvik edilir..."* (C-5) hükmü ile *"Acil İstemler"* bölümünde yer alan *"Kitle sporunu teşvik için önlemler"* isteminin, bugünün koşullarında ve kendi çalışmamız yönünden somutlanması.
- Semt emekçi gençliği içinde çalışmanın sorunları.
- Gençlik alanındaki güçlerimizin çok yönlü eğitimi ve partinin gençlik çalışmasının yükünü asgari bir başarıyla üstlenecek düzeyde kadrolaşması.

Gençlik çalışmamızın yükünü omuzlayan ve bu çalışma içinde deneyim kazanmış bulunan yoldaşlarımız daha şimdiden bu sorunlardan bir kısmına ilişkin görüş ve değerlendirmelerini ortaya koymaktadırlar. (*Ekim*'in geçen sayısında ve bu sayısında buna ilişkin bazı metinlere yer verildi. Bunu yeni sayılarımızda da sürdürmeyi umuyoruz.). Bunlardan da yararlanarak gençlik çalışmamızın toplu bir bilançosunu çıkarmak ve bunu önümüzdeki dönemin gençlik çalışması için yolaçıcı bir çerçeve halinde sunmak, partinin önünde güncel bir başka önemli görev olarak durmaktadır.

Gençlik çalışmamız, bu alandaki çalışmanın sorunlarının neredeyse tümden bu alandaki kadrolara tarafından üstlenilmesi anlamında, önemli ölçüde özerk, bu çerçevede geniş inisiyatife dayalı bir çalışmadır. Çalışmanın bu somut durumu ve özelliği, partiye, genel planda yol gösterici bir önderlikle bu çalışmayı güçlendirmek ve sıçratmak olanağı tanımaktadır. Tam da sözü edilen özelliğinden dolayı bu çalışmanın partinin dikkatini kendi temel sınıf yönelimi ve çalışmasından en ufak bir biçimde ayırma riski de yoktur. Tam tersine, kendi öz güçleri ve inisiyatifi ile yürütülen bu çalışmanın partiye sunabileceği önemli olanaklar vardır.

Partiyi her alanda güçlendirmek için ileri!

Devirmeyen darbe güçlendirdi; parti için gerçekten zor olan bir dönem başarıyla geride bırakıldı. Şimdi partiyi çok yönlü ve zorlu görevlerle yüklü yeni bir dönem beklemektedir. Dönemin partimize yüklediği büyük tarihi sorumluluğu tam olarak değerlendirebilmek için yukarıda özetlenen sol hareket tablosunu özellikle gözönünde bulundurmak durumundayız. Devrimci ve reformist kanatlarıyla sol hareketin iç karartıcı tablosu partimizin omuzlarına gerçekten tarihsel önemde sorumluluklar yüklüyor. Bunların gereklerini yerine getirebilmek Türkiye'nin devrimci geleceğine de başarıyla yürüyebilmek demektir.

Partimizi her alanda ve her açıdan güçlendirmek güncel ihtiyacını bu tarihsel bilinç ve misyon duygusuyla ele almak durumundayız.

EKİM

Emperyalist savaş dönemine hazırlık

Çetin bir mücadele dönemi

Yeni bir yıla, yeni bir döneme oldukça yoğun ve çok yönlü bir gündemle girmiş bulunuyoruz. Aylardır hazırlıkları yapılan savaş için artık gün sayılıyor. Öte taraftan 1 Mayıs'a kadar sürecek hareketli bir dönem ve bu dönemin olağan gündemleri var karşımızda. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, Newroz ve 1 Mayıs sınıf ve kitle hareketinde her yıl doğal olarak belli bir ağırlık oluşturuyor, özel bir hazırlık gerektiriyor. İş yasası adı altındaki esnek çalışma saldırısının Mart ayında yasalaştırılacak olması önemli gündemlerden bir diğeri olarak duruyor önümüzde.

Tersi yönde olağanüstü bir gelişme olmazsa, bu hareketli bahar dönemine adım adım hazırlıkları tamamlanmakta olan emperyalist savaş koşullarında gireceğiz. Bu dönemi başarıyla kucaklayabilmenin birbirine bağlı bazı temel önemde önkoşulları var:

Emperyalist savaşın ve savaş koşullarının yarattığı bu çok yönlü ve sert çatışma ortamında kesintisiz bir mücadele yürütmek ve mevcut koşullardan en etkili biçimde yararlanabilmek için, öncelikle gelişmelerin nesnel değerlendirmesine dayalı doğru bir politikaya sahip olmak gerekir. İkinci olarak, bu politikayı hayata geçirecek, savaşın getireceği olağanüstü koşullara uyumda zorlanmayacak bir örgütsel yapıya sahip olmak; örgütsel açıdan değişen koşullara uyum esnekliği ve yeteneği gösterebilmek gerekir. Bunu ise savaşçı bir örgütsel yapı ve işleyiş, konum ve kimlik, politik-pratik faliyet kapasitesi ve yeteneğinden ayrı düşünemeyiz. Son olarak, en zor koşullarda dahi mücadeleyi sürdürmede ısrarlı ve kararlı olmak, gerekli inisiyatifi, atılganlığı ve fedekarlığı gösterebilmek gerekir.

Savaş sorunu karşısında devrimci tutum

Savaş karşısında doğru, ilkeli ve tutarlı bir tutum ve politika belirlemek, diğer tüm sorunlardan öncelikli bir mesele olarak çıkıyor karşımıza. Doğru bir tutum ve politika, emperyalist savaşa karşı etkili bir mücadele yürütebilmenin, ağırlaşan koşullarından kazanıula çıkmanın olmazsa olmaz koşuludur.

Parti programımız savaş sorununa ilişkin olarak açık ve sağlam bir teorik-ilkesel çerçeveye sahiptir. Bu çerçeve parti basınımızda, emperyalist saldırganlık ve savaş süreciyle somut bağlantıları içinde ele alınıp etraflı olarak irdelenmiştir de. Bu nedenle bu konuda burada yinelemelere girmek bir ihtiyaç değildir. Fakat tüm partili militanların önünde genel olarak savaşı, özel olarak da emperyalist savaşı ele alan ve bunu temel önemde devrimci görevlere bağlayan bu metinleri bir kez daha dikkatle inceleme görevi durmaktadır. Dönemin gerektirdiği ideolojik silahlanma bakımından bu apayrı bir önem taşımaktadır.

Bilindiği gibi savaş politikanın bir uzantısıdır, onun şiddet araçlarıyla sürdürülmesinden başka bir şey değildir. Bunu, açık ve yaygın şiddet araçlarıyla sürdürülen yoğunlaşmış politika olarak da tanımlayabiliriz. Komünistler her savaşa, o güne kadar sürdürülmekte olan politikanın bir uzantısı, sınıf mücadelesinin bir biçimi olarak bakarlar ve savaşa karşı tutumlarını da bu temel ölçüte göre belirlerler. Savaşan güçlere, onların sınıfsal konumuna, amaç ve hedeflerine bakarak her savaş konusunda somut bir tutum alırlar. Bu çerçevede, devrimci olanla gerici olan, haklı olanla haksız olan savaşlar arasında net bir ayrım yaparlar.

Komünistler, halkların emperyalist köleliğe karşı bağımsızlık ve özgürlük savaşlarını sonuna kadar desteklerler. Yağmacı, sömürücü, sömürgeci ve işgalci ülkelere karşı, saldırıya uğrayan ülkelerin bağımsızlığından, meşru savunma savaşından yana tutum alırlar

Her türden burjuva hümanizminin ve küçük-burjuva pasifist ya da anarşizan savaş karşıtlığının karşısına savaşsız ve sömürüsüz bir dünya hedefiyle çıkan komünistler, bunun ancak sömürüyü ve sömürücü sınıfları ortadan kaldıracak bir dizi savaşın ürünü olacak olan işçi sınıfı iktidarından geçtiği bilinciyle hareket ederler. Her durumda "devrimci savaş" tutumuyla nihai hedeflerine ulaşmaya çalışır, her türden savaşa karşı olmak adına haklı, meşru ve devrimci savaşları (kölenin köle sahiplerine, serfin toprak beylerine, işçilerin burjuvaziye, ezilen halkların emperyalist boyunduruğa karşı verdiği savaşları) reddeden anlayışlarla mücadele ederler. Kısacası komünistler, tarihsel-toplumsal koşulları dikkate alan, sınıfsal bir temelde bakarlar savaş sorununa.

Bugünkü savaş karşıtı hareketin önemli bir bileşenini ve gücünü, hümanist ve genel olarak savaş karşıtı güçler oluşturmaktadır. Küçük-burjuva sınıfsal taban ve küçük-burjuva anlayışların harekete damgasını vurduğu koşullarda, bu doğal bir sonuçtur. Kaldı ki, henüz savaşın fiilen başlamadığı, sıcak çatışmaların yaşanmadığı, barışçıl bir eylem çizgisinin izlendiği koşullar, bu arada işçi sınıfı ve emekçilerin gerçek mücadele kapasiteleriyle ortaya çıkmadığı olgusu düşünülürse, bugünkü savaş karşıtı hareketin düzeyini ve zaafiyetlerini anlamak güç değildir. Türkiye'de halkın yüzde 90'nını savaşa karşı olduğu bir durumda bunun eylemliliğe dönüş(türül)ememesi da kuşkusuz altı çizilmesi gereken önemli bir sorundur.

Şurası açık ki, ne hümanist bir bakışla ortaya konan genel bir savaş karşıtlığı, ne dinsel duyarlılığa dayalı bir propaganda ve ajitasyon, ne de küçük-burjuva temelde ortaya konan "ulusal bilinç ve çıkarlar"la sınırlı bir politika, emperyalizme ve emperyalist savaşa karşı devrimci bir dayanak oluşturabilir. Elbette, kararlı ve devrimci bir anti-emperyalist mücadele için buralarda biriken olanakları en iyi biçimde değerlendirmek gerekiyor. Bunun yolu ise, işçi sınıfının bağımsız politikasıyla öncülüğünü yapacağı anti-emperyalist mücadeleyi örgütlemesi ve bu olanakları sınıfın bağımsız devrimci mücadelesine kanalize etmeyi başarmasıdır.

Yeni dönemde emperyalist saldırganlığın Irak savaşıyla sınırlı olmayacağı, başka ülkelere müdahalelerle genişleyip daha uzun bir dönem süreceği bizzat Amerikan emperyalizminin elebaşları tarafından sık sık dile getiriliyor. Bu demektir ki, emperyalizme ve emperyalist savaşa ve saldırganlığa karşı mücadele, çok daha yakıcı ve çok daha güncel bir sorun olarak daha uzun bir süre temel bir gündem olarak karşımıza çıkacaktır.

Emperyalizme karşı devrimci sınıf çizgisi

Komünistlerin temel tarihsel hedefi işçi sınıfını iktidara taşımak, temel misyonu bu uğurda verilecek mücadelelerde işçi sınıfına önderlik etmektir. Onlar anti-emperyalist mücadeleye anti-kapitalist temelde yaklaşır, bu mücadeleyi işçi sınıfının devrimci iktidar mücadelesine bağlar, onun zaferiyle taçlandırmayı hedeflerler. Emperyalist köleliğe karşı gerçek bağımsızlığın, ancak bu köleliğin dayanağı olan sermaye iktidarın parçalanması ve sosyalizmin kurulmasıyla mümkün olduğunu asla akıldan çıkarmazlar.

Komünistler, fiili bir emperyalist savaş ve saldırganlığın olmadığı koşullarda bile bu topraklarda bir devrimi başarmanın yolunun ancak emperyalist kuşatmayı yarmaktan geçtiğine programlarında açık biçimde yer veriyorlar. Emperyalizme karşı mücadele, emperyalizmin iç dayanağı işbirlikçi sermaye iktidarına karşı mücadeledir de aynı zamanda. Gerçek anlamda bağımsızlık sorunu, işbirlikçi sermaye sınıfının iktidarına son verecek bir devrim sorunu olarak duruyor karşımızda. Dün bağımsızlığın şampiyonluğunu yapan orta sınıfa mensup aydınların bugün bağımsızlık sorunundan çarkedip düzene yamanmalarının da, gerçekten gözüpek bir anti-emperyalist mücaleleden sonra emperyalizm/kapitalizmle uzlaşma çizgisine

ya da en azından bu arayışa giren küçük-burjuva akımların yaşadıkları dönüşümün de arkasında bu katı sınıfsal gerçekler var.

Sonuç olarak; emperyalizme ve emperyalist savaşa karşı mücadele, soyut ve genel bir mücadele değil, onun bir ülkedeki temel dayanağı olan sınıfa ve onun iktidarına karşı sınıfın iktidar mücadelesinin bir parçasıdır. Günümüzde ve ülkemizde bu sınıf, sermayenin ta kendisidir. Öyleyse sınıfsal konumu itibarıyla bir tek işçi sınıfı, kendi önderliğinde seferber ettiği müttefikleri ile beraber, bu mücadeleyi başarıya ulaştırabilir.

Irak saldırısında yer almayı ulusal çıkarların bir gereği olarak meşrulaştırmaya çalışan sermaye kodamanları bölge halklarına saldırı temelinde gelişen emperyalist politikayı açıktan ve cepheden savunuyorlar artık. Ordu, bu politikanın yürütücüsü ve uygulayıcısı olan en temel kurumdur. Amerikancı AKP hükümeti de bu politikanın yürütücüsü ve aleti durumundadır. Meclisteki ya da meclis dışındaki diğer düzen partilerinin bu resmi devlet politikalarına karşı ciddiye alınır en küçük bir itirazı bulunmamaktadır. Tekelci medyanın da bu savaşta oynadığı çok önemli bir rol var. Küçük ve orta ölçekli işletme sahiplerinin bir kısmının savaşa karşı olmasının emperyalizme karşıtlıkla bir alakası yoktur ya da olduğu kadarıyla, zayıf ve bütünüyle güncel çıkarlarının tehlikeye girmesi riskinin etkisindeki dar bir çerçeveye oturmaktadır. Savaşın seyrine bağlı olarak, bugünkü karşıtlıkları pekala savaş blokunun yandaşlığına da dönüşebilir.

Yaşanan krizlerle yaşam koşulları sürekli kötüleşen küçük-burjuva kesimler ise işçi sınıfıyla beraber bu savaşın faturasını ödeyecek kesimlerin başında yer alıyor. Sınıfsal temelde gelişecek bir anti-emperyalist mücadeleye bu kesimlerin kazanılması son derece kolaydır. Yeter ki, devrimci sınıf hareketi bu konuda politik, örgütsel ve pratik görevlerini yerine getirebilsin.

Sermaye iktidarı yekvücut olarak emperyalist savaşa katılacak. Bu savaşı engellemek, engellenemezse emperyalistlerin ve işbirlikçi bölge devletlerinin yenilgisiyle sonuçlanmasını sağlamak devrimci sınıf politikanın esasını oluşturmaktadır. Emperyalizmin yenilgisi, emperyalizmin bölgedeki ve bu savaştaki temel dayanağı olan işbirlikçi uşak takımının yenilgisiyle yakından bağlantılıdır.

Kısacası sermaye iktidarı yekvücut olarak emperyalist savaşa katılacak. Bu savaşı engellemek, engellenemezse emperyalistlerin ve işbirlikçi bölge devletlerinin yenilgisiyle sonuçlanmasını sağlamak devrimci sınıf politikanın esasını oluşturmaktadır. Emperyalizmin yenilgisi, emperyalizmin bölgedeki ve bu savaştaki temel dayanağı olan işbirlikçi uşak takımının yenilgisiyle yakından bağlantılıdır.

Bu savaşta komünistler "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" şiarı temelinde, emperyalist saldırganları ve işbirlikçi egemen sınıfları baş hedef olarak alırlar. Emekçi halkları şu ya da bu gerekçeyle savaşın aleti yapmaya çalışan şoven ve sosyal-şoven politikaları şiddetle mahkum eden komünistler, işçilerin ve halkların enternasyonalist dayanışmasını, halkların bağımsızlığı ve özgürlüğünü öne çıkarır, savaşı devrimci bir iç savaşa, emperyalizme karşı bölgesel bir mücadeleye dönüştürmek için çaba sarfederler.

Savaş koşullarında sınıf mücadelesi ve bahar dönemi

Savaş olağanüstü bir gündem ve olağanüstü koşullar demektir. Sınıf mücadelesinin olağan gündemi ve görevleri, etkilerine ya da dönemsel olarak kaderine tabi olduğu savaş ve savaş koşullarına bağlı olarak bambaşka bir düzeyde çıkar karşımıza. Ön bir hazırlıkla karşılanamadığı ölçüde sınıf mücadelesinin görevleri daha da ağırlaşırken, süreç daha da hızlanır. Hemen herşey savaşa ve savaşa karşı verilecek mücadeleye tabi hale gelir. Bu arada savaş olağan dönemdeki sınıf mücadelesini şiddetlendirir ve genelleştirir.

Karşımızda, sınıfın karşı olduğu, fakat

henüz karşıtlığını eylemlere ve örgütlü bir karşı koyuşa dönüştüremediği bir emperyalist savaş var. Uzun bir dönemdir süren bir durgunluğun, saldırıları karşılayamamanın verdiği yılgınlık ve kendine güvensizliğin etkisinden sıyrılamamış, sendikal bürokrasisisinin boğucu denetiminden kurtulamamış, ciddi bir örgütlenmeden yoksun bir sınıf gerçeğiyle karşı karşıyayız. Fakat bu olumsuz tabloya rağmen mevcut koşulları tersine çevirme olanağı sunan bir dizi nesnel çatışma dinamikleri de gitgide birikiyor. Bunlardan öne çıkanları, savaşla birlikte artacak olan yığınsal tepkiler, düzenden hoşnutsuzluğu daha da artıracak olan savaş faturaları ve derinleşecek olan sefalet koşullarıdır. Sermaye iktidarının savaşa alet olmasıyla birlikte bu tepkilerin düzene yöneleceğini, sürecin sermaye devletini yıpratacağını da bunlara eklemek gerekiyor.

Toplam tablodaki zayıf halka esas olarak, mevcut nesnel koşulları ısrarlı, uzun soluklu, sistemli ve militan bir sınıf mücadelesine konu edecek güçler planında ortaya çıkıyor. Eğer doğru bir politika, ısrarlı bir sınıf çalışması ve savaş döneminin gerektirdiği örgütsel çalışma kapasitesi ortaya konabilirse, emperyalist savaş koşullarını devrimci bir kazanıma dönüştürmek, savaştan güçlenerek çıkmak pekala mümkündür. Çoğunlukla bu koşulları tersine çevirecek gücün bizzat savaş sürecinde, ancak ısrarlı ve militan bir mücadeleye girişilerek kazanıldığını biliyoruz. Bütün tarihsel deneyimler, haksız ve haydutça saldırıların olağan dönemlerde görülmeyen bir kitlesel direnişi beraberinde getirdiğini, direniş potansiyelini artırıp güçlendirdiğini gösteriyor. Ellerindeki askeri güç ve imkanlar ne olursa olsun, savaşı başlatan emperyalistler ve ona alet olan işbirlikçi uşak takımı, böylesine bir kitlesel direniş karşısında güç durumda kalırlar, pekala yenilgiye de uğratılabilir. Halkların büyük öfkesine neden olan yıkıcı emperyalist savaşların devrimci kitle hareketlerine yol açtığını, giderek devrim süreçlerini mayaladığını bize tarih gösteriyor. Önümüzdeki döneme bu tarihsel perspektif ve iyimserlikle bakmalıyız

Etkili, yaygın ve çok yönlü bir çalışma

Önümüzde emperyalist savaşla birlikte oldukça yoğun bir siyasal gündem var. Bahar döneminin temel gündemleri üzerinden yürüteceğimiz sınıf çalışmasına, savaş koşullarının gerektirdiği yakıcı siyasal görevler ve öncelikler üzerinden bakabilmeliyiz. Bu asla sınıf çalışmasını ikincil plana itmek anlamına gelmiyor. Tam tersine, emperyalizme karşı mücadelenin, biçim ve tarzında bazı değişiklikler olsa da, siyasal ve sınıfsal özü ve esası değişmez. Girmekte olduğumuz dönemde sınıf çalışmamızı daha kapsamlı, daha etkili ve daha siyasal bir düzeyde sürdürmek, her bir gündem üzerinden sınıfı emperyalist savaşa karşı etkin bir tutuma yöneltmek, savaşa karşı savaşı sınıf cephesinden yükseltmek göreviyle karşı karşıyayız.

Savaş yalnızca emperyalist saldırganlıkla, bu ise yalnızca bölgeye dönük savaşla sınırlı değil. Emperyalistler ve işbirlikçi sınıflar her an her gün sınıfa dönük bir saldırı ve savaş içindeler. İktisadi, siyasi, kültürel ve ideolojik bir dizi araç ve yöntemle saldırılarını tırmandırmaktadırlar. Dolayısıyla emperyalizme karşı mücadele, aynı zamanda, onun sınıfa ve emekçilere yönelik çok yönlü saldırılarına karşı da mücadeledir. Emperyalizmin yarattığı sosyal ve iktisadi yıkımı gündelik yaşamdaki sonuçları ve göstergeleri üzerinden sınıfa kavratabilmek, buradan sınıfa tutum aldırabilmek de mücadeleyi güçlendirmenin kritik bir halkasını oluşturuyor. Bu koşullarda etkili ve kapsamlı bir propaganda-ajitasyon ve teşhir faaliyeti olağan dönemlerdekinden çok daha fazla karşılık bulur.

İster 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, isterse Mart'ta çıkarılacak yeni iş yasası ya da 1 Mayıs vesilesiyle olsun, her bir çalışma başlığında emperyalist saldırılar ile işçi sınıfının sömürülmesi arasındaki bağı olanca açıklığıyla ortaya koymalıyız. İşçi ve emekçilerin yaşadığı sömürü ve sefaletin, halkların uğradığı emperyalist saldırıların, sınıflar arasında dünya ölçüsünde büyüyen servet-sefalet kutuplaşmanın, bir ve aynı

sınıfın politikalarının sonucu olduğunu etkili bir teşhire konu etmeyi başarmalıyız. Kapitalizmin döne döne savaş ve şiddet ürettiğini ve her seferinde bu savaşlarla sınıfa ağır faturalar ödettiğini, bu düzenden kurtuluşun ancak işçi sınıfı iktidarıyla mümkün olduğunu zengin ve çarpıcı verilerle propaganda etmeliyiz.

Önümüzdeki görevleri ve bahar dönemini bir kampanya tarzında örgütlemeyi başarmalıyız. Bütün kurumlarıyla savaşa katılan sermaye iktidarı elbette önemli ölçüde kendiliğinden gözden düşüp yıpranacaktır. Fakat savaş vesilesiyle bu yıpranmayı daha etkili bir teşhirle hızlandırmak ve bilinçli bir mücadeleye zemin hazırlamak da bize düşüyor. Tarihsel örneklerden ve ortaya konulmuş ürünlerden de yararlanarak, giderek daha sistemli ve güçlü bir teşhir ve ajitasyon çalışması yürütmeli, daha ısrarlı biçimde emekçi yığınlara gitmeli, onları örgütlemeye ve mücadeleye çekmeye çalışmalıyız.

Düzen icazetinin tümüyle dışında, illegal temellere oturan bir devrimci parti örgütü, savaş koşullarında kesintisiz bir mücadele yürütmek için de olmazsa olmaz koşuldur. Gücü, çapı ve etkisi ne olursa olsun, savaş koşulları öncelikle böyle bir örgütsel yapı ve kimlik gerektirmektedir. Çalışma tarzıyla, zorluklara karşı mücadele yeteneğiyle, pratik önderlik kapasitesiyle donanmış bir örgütlenme kitlelere, kitlesel direnişlere önderlik edebilir ancak.

Devrimci bir savaş örgütü olabilmenin canalıcı önemi

Kuraldır; savaş bir savaş örgütüyle, savaşçı bir kimlik ve yeteneğe sahip bir önderlikle kazanılabilir ancak. Sınıfın savaş örgütü ise her koşulda illegal bir temele dayanmak, ihtilalci bir konumda olmak zorundadır. Sınıfa açık saldırıların gerçekleştiği, her türlü açık demokratik çalışmanın yasaklandığı ya da engellendiği savaş koşullarında ise bu apayrı bir önem taşır. Olağan dönemlerdekinden çok daha belirleyici bir etken haline gelir.

Eğer açık, yaygın ve şiddetli saldırıları boşa çıkaracak tedbirler önden alınmaz, uygun bir konumlanmaya sahip olunmazsa -ki bu, öncelikle kitlelerle geniş bağlara sahip olmaktır-, devrimci örgütün savaşma gücü büyük ölçüde zaafa uğrayacaktır. Savaşın ne türden uygulamalar getireceğini görmek için savaşın başlamasını beklemek gerekmiyor. Kaldı ki, bütün hazırlıklar ne yapılacağını bütün açıklığıyla gözler önüne seriyor. Tarihsel deneyimler ve bu konuda gösterilen zaafların yol açtığı faturalar ortadadır.

Düzen icazetinin tümüyle dışında, illegal temellere oturan bir devrimci parti örgütü, savaş koşullarında kesintisiz bir mücadele yürütmek için de olmazsa olmaz koşuldur. Gücü ve etkisi ne olursa olsun, savaş koşulları öncelikle böyle bir örgütsel yapı ve kimlik gerektirmektedir. Çalışma tarzıyla, zorluklara karşı mücadele yeteneğiyle, pratik önderlik kapasitesiyle donanmış bir örgütlenme kitlelere, kitlesel direnişlere önderlik edebilir ancak.

Birinci Dünya Savaşı öncesinde varolan diğer politik gruplardan daha az güçlü olan Bolşevikleri çok kısa bir süre içinde öne çıkaran ve kitlelerle buluşturan, kitlelere önderlik edecek bir konuma kavuşturan temel nedenlerden ilki doğru politik bir yaklaşımsa, ikincisi, illegal ve ihtilalci örgütsel yapının korunması ve geliştirilmesinde kaydedilen başarıdır. Bu arada, savaşla ve savaş koşullarıyla yüzyüze kaldıklarında, Bolşeviklerin, Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıç aşamasında sahip olduğu örgütsel gücün, 1905 Devrimi öncesindekinden daha sınırlı olduğunu da akılda tutmalıyız.

Eğer savaş koşullarında az çok başarılı ve kesintisiz bir sınıf çalışması yürütmeyi, ortaya çıkan olanaklardan en iyi biçimde yararlanmayı hedefliyorsak, bunun temel koşulu ve güvencesi, partimizin illegal örgütsel yapısını korumak ve geliştirmektir. En zor koşullarda illegal temeldeki sınıf ve kitle çalışmasına mesafe kazandırmayı başarmalıyız. Öncelikle ve en çok bu konuya yoğunlaşmalı, gerekli tüm hazırlıklarımızı tamamlamalıyız. Savaşı, sınıfın devrimci hedeflerine ve bir savaş örgütünün bütün gereklerini yerine getirmeye kitlenerek karşılamalıyız.

Emperyalist savaş karşıtı mücadelenin sorunları ve görevlerimiz

ABD emperyalizminin savaşa kurulu saati hızla ilerliyor. Savaşın siyasi, askeri, lojistik ve psikolojik koşulları sistematik biçimde oluşturulmaya çalışılıyor. ABD emperyalizmi tüm iktisadi, siyasi, askeri ve iletişim aygıtlarını bunun için seferber etmiş bulunuyor. Savaş senaryoları oluşturuluyor, savaşın askeri-teknik ihtiyaçları için devasa sermayeler akıtılıyor. Bölgeye büyük bir askeri yığınak yapılıyor. Kapalı kapılar ardında bölgesel güçler ya tehditle ya da satın alınarak savaş düzenine sokuluyor.

Tarihin gördüğü bu en modern, o ölçüde de barbar savaş makinasının bölgedeki gücü sürekli tahkim edilirken, savaş koalisyonu dört bir koldan savaş diplomasisi yürütüyor, adım adım savaşı koordine ediyor. Amerika'nın kirli propaganda yatırımlarından nasiplenen medya, bulundukları ülkelerde kulakları sağır edercesine savaş çığırtkanlığı yapıyor. Bu yolla halkların gözleri bağlanmak, beyinleri teslim alınmak, uluslararası kamuoyu savaş lehine çevrilmek, en azından suskunlaştırılmak isteniyor.

Yapılan tüm çığırtkanlığa rağmen savaşın gerici özü saklanamıyor. İnsanlığın ezici çoğunluğu, ABD'nin hedefinin, dünya üzerindeki hegemonyasını sürdürmek ve enerji kaynaklarını tamamen kontrol altına almak olduğunu biliyor. Savaş karşıtı dev gösteriler tüm dünya sokaklarını içine alarak yaygınlaşıp çoğalıyor. Türkiye'de ise savaş karşıtlığı, bizzat devlet kurumlarının araştırmalarına göre yüzde 90'ları buluyor.

Milyonlarca emekçi savaş istememesine, savaşın varolan sorunları katbekat arttıracağını bilmesine rağmen (genel savaş karşıtlığına kıyasla) henüz sokaklara çıkmamakta, üretimden ve hizmetten doğan gücünü kullanmamaktadır. "Biz savaş istemiyoruz", "inşallah savaş olmaz" gibi pasif bir duruş sergilenmektedir. Emekçilerin bu pasif tutumu milyonlarca emekçinin savaş karşısındaki verili durumuna işaret ediyor. Emekçi halk yığınlardaki bu temenniler, herhangi bir eyleme girmeksizin savaş belasından kurtulmaya, bu tehlikeyi savuşturmaya duyulan isteğin bir yansımasıdır. Ancak emperyalist savaş somut bir gerçeklik haline geldiği zaman, bu beklentinin boş olduğu, savaş ve yıkım belasından kurtulmak için mücadele etmek dışında bir yolun kalmadığı görülecektir.

Emperyalist savaş koalisyonu Irak'ı işgal etmek için gün sayarken üzerinde durulması gereken en önemli nokta, bu saldırıyı engellemek için sokaklara taşan kitle gösterilerinin her açıdan güçlendirilmesi, daha kitlesel ve militan eylemlerin örgütlenmesidir. Bu savaş ve saldırganlığı ABD emperyalizminin ve onun uşak takımının yenilgisine dönüştürmek için, bölge ülkelerindeki emekçileri uzun soluklu ve çetin bir mücadele süreci bekliyor. Bu süreçten emperyalizmin yenilgiyle, bölge halklarının ise kazanımla çıkabilmesi için, savaş karşıtı hareketi anti-emperyalist, anti -kapitalist temelde gelişen bir sınıfsal rotaya oturtmak zorundayız. Bu çerçevede, mevcut güç ve olanakların en iyi biçimde değerlendirilmesi, görevlerin tam olarak yerine getirilmesi, zaafların aşılması ve en önemlisi de, politik önderlik boşluğunun doldurulması hayati bir önem taşıyor.

Savaş karşıtı mücadele, sıçrama zemini olmasına rağmen, henüz genel hümanist ve pasifist bir savaş karşıtlığından öteye geçememektedir. Bunun temel nedeni politik güçsüzlük ve olanakların sınırlılığından öte, politik atalet ve ideolojik bakış açısıdır.

İstanbul'da yapılan son iki mitingin gözlemleri üzerinden bakarsak:

152 kuruluşun içinde yer aldığı "Irak'ta Savaşa Hayır Koordinasyonu" 1 Aralık'ta 20 bin kişinin katıldığı bir miting ve 26 Ocak'ta 10 bin kişinin katıldığı kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Oluşumdaki bileşen sayısı üzerinden baktığımızda 1 Aralık eylemi oldukça zayıf bir katılıma sahne oldu. Katılımın da gösterdiği gibi 152 kurumun

büyük bir kısmı eylemde sadece ismen yer aldılar. 26 Ocak ise, katılım yönünden daha zayıf görünmekle birlikte, 1 Aralık'la karşılaştırıldığında coşku ve politik duruşu bakımından daha nitelikli ve kararlıydı. Yine de okunan basın metnine ve alandaki havaya genel bir savaş karşıtlığı hakimdi. Kimi islamcı çevreler bile pankart ve afişlerinde savaşı "emperyalist savaş" olarak nitelendirirken, bizim liberal reformist partiler ve katıldıkları kadarıyla sendika kortejleri "savaşa hayır" şiarlarını taşıdılar.

Bu veriler bile bu tür platformların tabansız ve etkisiz, iradesiz ve perspektifsiz çok sayıda kuruluştan oluşan zaaflı bir oluşumlar olduğunu görmeye yeter. Üstelik bu tür merkezi platformlar bir de genel olarak her türlü savaşa, dolayısıyla haklı ve devrimci savaşlara karşıtlığı kitleler içinde yayarak, sermayenin politikalarına kan taşımaktadırlar. Komünistler yine de bu tür platformların düzenleyeceği her türlü etkinlikte yer alacak, emekçi kitleleri aydınlatıp emperyalist savaş karşıtı mücadelaye kazanmak için etkin bir çaba içerisinde olacaklardır.

Emperyalist savaş hızla yaklaşırken buna karşı yükseltilecek şiar ve taleplerde genel "savaşa hayır" şiarı dışında birliktelik yakalanamamıştır. Taşınan pankartlar ve dağıtılan bildirilerde ABD emperyalizminin yanında, sermaye iktidarını hedef alan, emperyalist saldırıya suç ortaklığı yapmasını mahkum eden sloganların çok sınırlı kalması dikkate değerdir. Bu elbette dikkatsizliğin ürünü değildir. Savaş karşıtı propaganda ve çalışmalarda da rastladığımız bu zaafiyet, ciddi bir mücadele programı oluşturma bakışaçısından uzak olan geleneksel sol hareketin emperyalizme karşı mücadeledeki çarpık anlayışından kaynaklanmaktadır.

Yalnızca "savaşa hayır" demek, haklı ve meşru savaşları yadsımak anlamına gelir. Burjuvazinin sınıf egemenliğini, işçi sınıfının önderliğindeki silahlı kitlelerin sınıf savaşı yıkabilir ancak. Bu ise devrimci bir iç savaştır, sosyalist devrimin zaferi için ölümüne bir mücadeledir. Komünistler ve gerçek devrimciler böyle bir savaşa karşı olmazlar. Gerçekte tutarlı bir şekilde savaşa karşı olmak isteyenler, bu karşıtlığı burjuvazinin sınıf egemenliğine karşı yöneltmek durumundadırlar. Bu bakış açısından yoksun olan ya da buna uzak duran kişi ve çevreler, bugün savaş karşıtı açıklamalar yapan ucu bazı burjuva tabakalara da uzanan sahte savaş karşıtlarıyla aynı platforma düşmekten kendilerini kurtaramazlar. Bilerek ya da bilmeyerek emperyalist savaşa karşı böylesi bir tutum alan kişi ve çevreler, bu konuda samimiyseler kendilerini tekrar sorgulamalıdırlar.

Emperyalist savaşa karşı tek tutarlı ve doğru çizgi devrimci sınıf çizgisidir. Devrimci sınıf çizgisi emperyalist savaşın gerici sınıf özüne dair net bir bilince dayalı olarak savaşın kaynağı olan emperyalist kapitalist sisteme karşı devrimci savaşım ruhuyla hareket eder. Sosyal-şoven aldatmacaya, küçük-burjuva siyasal yalpalamalara ve her türden oportünizme karşı sistematik bir mücadele yürütür. İşçi sınıfı ve ezilen yığınları emperyalist savaşa karşı direnişe, kendi burjuva sınıf iktidarlarına karşı savaşıma çağırır.

Komünistler emperyalist savaşların ancak emperyalist-kapitalist sistemin yıkılmasıyla durdurulabileceğini bilirler. Bu asalak sınıf devrilip yerine işçi sınıfının iktidarı kurulmadan savaşlar yeryüzünden silinmeyecektir. Biz komünistler, emperyalist savaş ve saldırganlığın uyandırdığı tepkilerden sınıf mücadelesini güçlendirecek biçimde yararlanmak; savaş karşıtı tepki ve mücadeleyi anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadeleye dönüştürmek; iktidar mücadelesini adım adım inşa etmek hedefiyle hareket ediyoruz. Ortaya çıkan savaş karşıtı hareketin mevcut sınırları aşıp devrimci bir temelde geliştirilmesi, devrimci bir niteliğe kavuşturulması özel kaygısını taşıyoruz. Güncel planda, hazırlıkları yapılan Irak savaşının püskürtülmesi, püskürtülemese bile saldırgan haydutların hezimetiyle sonuçlandırılması görev ve hedefini önümüze koyuyoruz. Ve bu hedeflere ulaşmak için işçi sınıfının bağımsız devrimci sınıf politikası, örgütlülüğü ve eylemiyle mücadelede yerini alması temel çabası içindeyiz.

Programımızdan ve partimizin önümüzü aydınlatan taktik politikalardan güç alarak, emperyalist savaşa karşı kitleleri mücadeleye

çağıran afişlerimizi bölgemizin en merkezi güzergahlarına yaptık. Bu çaba son dönem üzerinden epey anlamlı oldu. 1 Mayıs'a kadar sürecek olan hareketli bir bahar dönemi var önümüzde. Özellikle savaş dönemlerinde devrimci propagandanın etkisi ve anlamı normal dönemlerden kat kat daha fazladır. Bolşevikler'in emperyalizmi bozguna uğratmalarında, savaş dönemlerinde izledikleri politika ve ortaya koydukları olağanüstü performansın büyük bir payı var. Tarihteki bu deneyimler önümüzde rehber olarak duruyor. Bu deneyimlerden alacağımız derslerle, emperyalist savaş karşıtı çalışmamızı, sınıfa yöneltilen diğer saldırılarla birleştirerek, bütünsel bir sınıf çalışması yürütme hedefiyle yoğunlaştırarak sürdüreceğiz.

Emperyalist savaşın başlaması, işbirlikçi sermaye iktidarının bu savaşta ABD'nin yanında saf tutmasıyla birlikte ara bir konumda kalarak politika yapmak mümkün olmayacaktır. Ya şu ya da bu şekilde Amerikancı iktidarın yanında saf tutulacak, ya da gerçek bir savaşım ruhu ve direngenlikle karşı savaş bayrağı açılacaktır.

Rumeli Yakası'ndan Komünistler

Savaşa karşı pratik faaliyet

Emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin savaş hazırlıkları devam ediyor. Bizler de emperyalist savaşa karşı kendi hazırlıklarımızı ve çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Önce kendi sınıfımızı bu savaşa karşı tutum aldırmaya, anti-emperyalist bilinci ve duyarlılığını geliştirmeye çalışıyoruz. Partimizin temel sloganlarını ve tutumunu işçi sınıfı ve emekçilere ulaştırıyor, bu siyaset çizgisinde tutum almaya ve örgütlenmeye çağırıyoruz.

Bu çerçevede bölgemizde yürüttüğümüz çalışmanın bir ayağını da pratik faaliyetlerimiz oluşturuyor. Emperyalist savaşa karşı çeşitli noktalara yazılamalar yaptık ve bunu parti afişlerimizin kullanımı ile birleştirdik. Pratik çalışmamız bölgemizde bugün için istenilen yaygınlık ve çarpıcılıkta değil kuşkusuz. Bunda belli zorluklar yaşamaktayız, bunları aşmaya çalışıyoruz. Bölgemizdeki çalışmayı olası bir düşman saldırısına karşı güvencelemek önem taşıyor. Aceleci değil, sabırlı ve soluklu olmalıyız.

Emekçilerin bizlerden beklediğinin güçlü, yaygın ve kendinden emin bir faaliyet olduğunun bilincindeyiz. Bunun önündeki zorlukları aşacak, daha güçlü bir pratik için çalışa çalışa ustalaşacağız. Çalışmamız hedefli, planlı bir şekilde sürecek.

Temel çalışma bölgelerimize ve hedef kitlemize öncelik veriyoruz. Savurgan ve dağınık bir çalışma yürütmektense planlı hareket etmeyi tercih ediyoruz. Çalışmamızın her ayağı bütünün her bir parçası olacak, bir ihtiyaca, bir hedefe bağlanarak yürüyecek. Dar pratikçiliğe meyletmeden kitle çalışmasını güçlendiren ve ondan aldığı güçle yaygınlaşacak olan bir çalışma temposuyla süreci yakalayacağız.

Sefaköy'den komünistler

Kamu emekçileri...

(Başta rafı s.29'da)

talepler çerçevesinde emekçileri mücadeleye çekmenin ve mücadeleyi ileri sıçratmanın özel önemini gözeterek davranırlar.

Bu çerçevede, tabandaki dinamik ve mücadelede kararlı unsurları biraraya getirecek birliktelikler oluşturmak, sosyalist kamu emekçilerinin acil ve güncel görevidir. Kurumsallaşmış bürokratik yapının bugün tabanın mücadele isteğine yanıt veremeyeceği, aksine bu eğilimi körelteceği ve düzene yedekleyeceği açıktır. Sosyalist kamu emekçileri, sendikaları gerçek emekçi örgütleri haline getirmek, onları kamu emekçilerinin güncel taleplerini kazanmanın ve bu mücadeleyi temel hedeflere bağlamanın bir aracı haline getirmek için çalışırlar. Kamu emekçilerinin acil ve güncel istem ve sorunlarından hareket eden, militan mücadeleci bir eylem çizgisine dayanan geniş katılımlı birliktelikleri oluşturmak için çaba harcarlar.

Buna ilişkin sorunların ele alınıp irdelenmesi, bu çerçevede sosyalist kamu çalışanlarını bekleyen dönemsel görevlerin somutlanması, bir başka yazının konusu olacaktır.

Kadın sorunu ve kadın çalışmasının sorunları üzerine

"Proletarya, kadınların tam kurtuluşu için savaşmadan, kendisini kesin kurtaramaz."
Lenin

"Proletaryanın devrimci sınıf mücadelesi olmaksızın kadınların gerçek ve tam kurtuluşu olanaksızdır. Kadınlar bu mücadeleye katılmaksızın kapitalizmin parçalanması, sosyalist yeniyi yaratma olanaksızdır."
Clara Zetkin

Sömürü toplumu ve kadının çifte ezilmişliği

Günümüz kapitalist toplumunda emekçi kadın sadece sınıfsal olarak değil, aynı zamanda cinsel kimliğinden dolayı da ezilir. Bu çifte sömürü özel mülkiyetin ortaya çıkışına, mülkiyeti elinde bulunduran erkeğin iktidarına ve beraberinde erkek egemen sistemin oluşmasına dayanır. Kadının ikinci sınıf insan olarak görülmesi toplumsal hayatın tüm alanlarında kendini gösterir.

Sanayi devrimi sonrasında kapitalizmin ihtiyaçları çerçevesinde kadın, modern üretimin içine sürülür. Burada da ikincil cins konumu devam eder. Erkekle aynı işi yapıyor olsa bile erkekten daha az ücret alır. İş yaşamında da kendisine vasıfsız, beceriyi ve eğitimi gerektirmeyen işlerde sorumluluk verilir. Bu durum kadının yedek işgücü olarak görülmesiyle bağlantılıdır. Kadının çalışması kapitalizmin ihtiyaçlarına yanıt verse bile kadının asli işi daima ev içi üretim olarak görülmüştür. Çalışsa da çalışmasa da ev hizmeti ve çocuk bakımı, kadının işi olarak kalır. Sistem tarafından güvenceye alınmayan analık sorumluluğu ve çocukların bakımı tümüyle kadının üzerine yıkılır.

Kadın aynı zamanda, doğu toplumlarına özgü geleneksel değerler ve tüm dünyada dinsel gericilik ile de çembere alınır. Türkiye'de kadınların üçte birinin okuma yazma bilmemesi eğitim sisteminin yanı sıra geri ve bağnaz tutumların bir ürünüdür. Kadın dört duvar arasına hapsedilir, kölece bir yaşama, bilgi ve kültürden yoksunluğa mahkum edilir. Dinin-geleneksel değerlerin baskısı kocanın baskısıyla birleştiğinde, kadın için yaşam cehenneme döner.

Kadın, cinsel kimliğine yönelik çok yönlü saldırılarla da karşı karşıya kalır. İşte, sokakta, hatta kendi evinde cinsel taciz ve tecavüze maruz kalır. Bu durumu bizzat yaratan ise, kadını cinsel meta olarak gören ve toplumsal yaşamın her alanında kitlelere bunu pompalayan gerici burjuva ideolojisidir. Aynı zamanda bizzat devlet tarafından baskı ve yıldırma amaçlı olarak gözaltında, cezaevlerinde, savaşlarda kadınlara yönelik cinsel taciz ve tecavüz uygulamaları yaşanır.

Bizde Kürt kadınlarının durumu bir kat daha ağırdır. Sınıfsal ve cinsel baskı ve sömürüye bir de ulusal baskı ve sömürü eklenir. Yıllardır kirli savaşta Kürt kadınları en ağır baskı ve saldırılarla karşı karşıya kaldılar. Ulusal kimliği hiçe sayılan Kürt kadını, devletin baskısını ve her türlü şiddetini (cinsel taciz ve tecavüz de dahil) yaşamaya devam ediyor.

Kadını ancak toplumsal devrim ve sosyalizm özgürleştirir!

Sınıfların doğuşuna dayanan kadının çifte sömürüsü, kapitalist sistemde incelmiş biçimiyle fakat katlanarak devam etti. Kapitalizm ortadan kalktığında kadının üzerindeki çifte sömürüyü-eşitsizliği yaratan koşullar da ilk elden ortadan kalkacaktır. Proletaryanın iktidarı ele geçirmesiyle birlikte toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-

erkek eşitliği sağlanacak; kadının toplum hayatında ve kamu yönetimde özgürce yer almasının önü açılarak, siyasal yaşama etkin biçimde katılımı özellikle teşvik edilecek; ev işlerinin ve çocuk bakımının toplumsallaşmasıyla birlikte kadını köleleştiren bağlar ortadan kaldırılmış olacaktır. Binlerce yıllık olumsuz mirastan dolayı kadının gerçek anlamda özgürleşmesi toplumsal devrimden sonra da zaman alacak bir süreç olmasına rağmen, sosyalizm bu alanda en köklü adımları atarak ise başlayacaktır. Sovyet devriminin daha ilk yıllarında kadının özgürleşmesi ve eşitliği doğrultusunda atılan adımlar, o dönemde en gelişmiş ve demokratik burjuva devletlerinde kadına sağlanan hakları katbekat aşmıştır.

TKİP Programı'nda, devrimin zaferiyle birlikte alınacak ilk önlemler kapsamında, *"Kadının kurtuluşu"* sorunu şöyle ortaya konulur:

"Toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için kararlı ve sistematik bir mücadele yürütülür. Eski toplumdan miras fiili eşitsizliklerin giderilmesi için her alanda kadın lehine ayrımcılık gözetilir.

"Analık toplumsal bir işlevdir, kadının bundan doğan tüm hakları tanınır. Eski düzende kadını köleleştiren çocuk bakımı ve ev işleri toplumsal kurumlaşmalar yoluyla çözülür.

"TKİP, kadının tarihsel ezilmişliğinin yarattığı fiili eşitsizliklerin tüm izleriyle silinmesinin yeni toplumun inşası ve yeni insanın biçimlenmesi eşliğinde uzun bir tarihi döneme yayılacağının bilincindedir. Bu bilinçle, kadını köleleştiren ve aşağılayan ideoloji ve geleneklere karşı sistematik bir mücadele yürütür."

Kadının kurtuluşu toplumsal devrim yoluyla ve sosyalizmde gerçekleşecek olsa bile, kadın sorunu bugün aynı zamanda bir demokrasi sorunu olarak da karşımızda durmaktadır. Bugünden kadınların temel demokratik hak ve özgürlükleri ile onları tamamlayan sosyal istemleri uğruna sistematik bir mücadele yürütmek devrimci proletarya hareketinin en temel görevleri arasındadır. Bizzat kadının bu hak eşitliği için mücadelesine etkin ve enerjik bir biçimde katılmasını sağlamak ve emekçi kadını sınıf mücadelesinin etkin bir bileşeni haline getirmek bu temel önemde güncel görevin ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu, hiçbir biçimde geleceğe ertelenemeyecek bir görevdir. Şöyle de söyleyebiliriz; gelecekte ne olacağı ve ne yapılacağı bugünden ne yapıldığına sıkı sıkıya bağlıdır. Dahası var. Bu, sorunun kadının kurtuluşu kapsamındaki yönüdür. Sorunun bir de devrimin gelişimini ve kaderini ilgilendiren öteki yönü var. "İnsanlık ordusu"nun yarısını oluşturan kadınların içinde etkin bir biçimde yer almadığı bir devrimin başarılı bir gelişme seyri izlemesi ve zafere ulaşması mümkün değildir. Modern çağda tüm gerçek devrimler ancak kadının etkin bir biçimde katılımıyla zafere ulaşabilmişlerdir. Modern sosyalizm tarihi boyunca devrimciler bu sorunun tümüyle bilincinde olmuşlar, ona döne döne dikkat çekmişlerdir:

"Fakat emekçi kadınlar sadece bir yedek güç oluşturmazlar. Onlar işçi sınıfının doğru politikası sonucu, işçi sınıfının burjuvaziyle savaşacak olan gerçek bir ordusu olabilirler ve olacaklardır. Emekçi kadınların bu yedek gücünü, proletaryanın büyük ordusunun yanında çarpışan bir işçi ve köylü kadınlar ordusu haline getirmek, işte işçi sınıfının kesin ikinci görevi." (Stalin, 8 Mart 1925, *Kadın Sorunu Üzerine*)

Bugünden yapılması gereken, proleter ve emekçi kadın kitlelerini mücadelenin içine çekmek, yönlendirmek ve eğitmek olmalıdır. Emekçi kadının devrimci proletaryanın saflarında sınıf mücadelesinin etkin bir bileşeni olmasını sağlamak olmalıdır. Emekçi kadını mücadeleye çekemeyen bir devrimci sınıf hareketinin sistemi tehdit edecek boyutlarda güçlenmesi neredeyse olanaksızdır. Dolayısıyla kadının kurtuluş mücadelesiyle proletaryının kurtuluşu mücadelesi bu açıdan biribirine sıkı sıkıya bağlıdır. Lenin'in girişe aldığımız veciz sözleri bunu da anlatıyor: *"Proletarya, kadınların tam kurtuluşu için savaşmadan, kendisini kesin kurtaramaz."*

Sorunun büyük önem taşıyan bir başka yönü daha var. Emekçi kadının mücadelenin bir parçası haline gelemediği durumlarda, mücadeleyi geriye çeken bir rol

oynayabildiğini de görmek gerekir. Yanıbaşındaki eşini mücadeleye katmak için gerekli çabayı harcamayan ya da bu konuda yeterince başarılı olamayan bir erkek proleterin bundan dolayı çok başı ağrıyacaktır. Bunu toplumsal ölçekte genelleştirmek de mümkündür.

Komünist kadın çalışması üzerine

Kadın çalışmasında bugüne kadar attığımız bir takım sınırlı adımlar olmakla beraber yapılması gerekenlerin yanında bunlar henüz son derece cılız, daha çok da başlangıç adımlarıdır. Bu alanda bundan böyle etkin, yaratıcı ve sistematik bir çalışma yürütmek sorumluluğu duruyor önümüzde.

Kadın çalışmasını sınıf çalışmamızın organik bir parçası olarak düşünebilmek zorundayız. Bir süreden beri işçi sınıfı ve emekçilerle bütünleşebilmek için farklı araç ve yöntemleri birarada kullanan bir siyasal çalışma yürütüyoruz. Bunun yarattığı olanaklardan da yararlanarak önümüzdeki dönemde kadın çalışmasında da belirgin biçimde bir mesafe almalıyız. Bu çalışmayı bir takım takvimsel günlerle (8 Mart gibi) sınırlı değil, sistematik, sürekli, ısrarlı ve örgütlü bir şekilde gerçekleştirmeliyiz.

Kadın mücadelesi bugüne kadar feminist hareketin, hatta kendini "sosyalist feminist" olarak tanımlayan akımların etkisiyle, kadının kadın olmaktan kaynaklı sorunlarına indirgendi. Bu çerçevede bu sorunların çözümü, sorunun kaynağı olarak görülen erkeğe ya da bir takım geleneksel değer yargılarına karşı yürütülen mücadele olarak algılandı. Böylece saptırıldı, daraltılıp alabildiğine güdükeştirildi. Böyle olunca, devrimci saflarda bundan da güç alan bir ilgisizlikle, hatta küçümsemeyle karşılanabildi kadın çalışması. Kadın mücadelesi, feminist akımların çizdiği yüzeysel çerçevenin çok çok ötesinde, güçlü toplumsal temellere ve sınıfsal mantığa dayalı bir mücadeledir. Herşeyden önce bu mücadele, orta sınıf kadınının biçimsel hak eşitliği arayışından (ki tüm feminist akımların beslendiği toplumsal zemin ve dürtü budur) temelden farklı olarak, proleter ve emekçi kadının çifte ezilmişliğe karşı sınıfsal mücadelesidir.

Komünist kadın çalışması, öz olarak proleter ve emekçi kadınların içinde yürütülen, emekçi kadının devrimci sınıf bilincini geliştirmek ve devrimci sınıf mücadelesine etkin biçimde katılmasını sağlamak amacına dayanan propaganda-ajitasyon ve örgütlenme çabasıdır. Bu çalışma temelde işçi sınıfı ve emekçiler içinde yürütülen genel çalışmanın bir parçasıdır. Ama onu tamamlayan, zenginleştiren ve yeni bir düzeyde güçlendiren özgül bir çalışmadır da aynı zamanda. Çalışmanın bu ikili yönünü yerli yerine oturtmak, onları içiçe ve bütünsel bir bakış açısıyla ele almak ve kavramak durumundayız.

Kadın çalışmasında kadının bitmez tükenmez düzeydeki ezilmişliğinin bu sistemden kaynaklandığını gösterebilecek muazzam bir malzeme yığınına sahibiz. Emekçi kadınlar bu sistemde ezilenlerin bir parçası olarak nelerle karşı karşıya kalmıyorlar ki; azgınca sömürü, eşitsizlik, işsizlik, yoksulluk, açlık... Ezilen cins olmaktan kaynaklı olarak da analık yükümlülükleri ve çocuk bakımı, ev içi hizmet köleliği, şiddet, cinsel taciz... Bu liste fazlasıyla uzatılabilir.

Kadının gerçek kurtuluşunun ancak sosyalizmle mümkün olacağı propagandasını daima canlı tutarak kadınların yüzünü iktidarı alma mücadelesine dönmesi sağlamak durumundayız. Bu genel perspektifi gözden kaçırmamak kaydıyla kadın ezilmişliğine karşı gündelik mücadele, bu mücadelenin sorunları ve özgül talepleri üzerinde de gereğince durmalıyız. Nasıl ki işçi ve emekçilerin acil ve güncel taleplerine dayalı bir çalışma ve mücadele onları uzun vadeli devrimci hedeflere kazanmanın zorunlu bir gereği ise, aynı şekilde kadının ezilmişliğine karşı mücadelede güncel istemler uğruna etkin bir çalışma yürütmek de kadınları sınıf mücadelesine ve devrime başarıyla kazanabilmenin zorunlu bir gereğidir. Bunu yapmazsak eğer hiçbir biçimde mesafe alamayız.

Kadınlara yönelik çalışmada açıklık getirilmesi gereken bir diğer nokta ise "bağımsız kadın örgütlenmesi" sorunudur. Bu sorun kadın çalışmasında tartışma yaratan

alanlardan biridir. Komünistler, feministlerin ve soldaki versiyonlarının öne sürdüğü tarzda bir bağımsız kadın örgütlenmesine karşı tutum alırlar. İşçi ve emekçilerin ortak mücadelesinden, birlikte yeralacağı parti ve çok değişik türden kitle örgütlerinden bağımsız bir kadın örgütü olamaz. Kadın ve erkek emekçiler parti örgütünden sendikal örgütlere, bugünün kültür kurumlarından yarının devrimci meclislerine kadar tüm sınıf örgütlerinde birlikte, omuz omuza yer alacaklardır. Amaç emekçi kadınla erkeği birbirinden ayırmak değil, fakat mücadele içinde birleştirmek, omuz omuza sınıf savaşına sürmektir. İşçi ve emekçilerin bir parçası olan kadınları alıp ayrı bir örgütlenmeye sevketmek, devrimci sınıfın gücünü bölmekten; işin özünde kadını, salt kendi özgül sorunlarına dayalı sınırlı bir örgütlenme içinde, bir kez daha ikinci planda bırakmaktan başka bir anlama gelmez, bundan başka bir sonuç doğurmaz.

Kuşkusuz bu, emekçi kadınlara dönük bazı özel araçlar, mevcut sınıf ve emekçi örgütleri bünyesinde kadın sorunu üzerinde yoğunlaşacak komisyonlar, komiteler yaratma ihtiyacını ortadan kaldırmaz. Tersine, kadının özgül konumunu, cinselliğinden kaynaklı sorunlarını (analık gibi), ezilmişliğini, eğitimsizliğini ve geri bırakılmışlığını bilerek, buna uygun yöntemler geliştirmek ve araçlar yaratmak mutlak surette görevimizdir. Çalışma yürüttüğümüz alanlarda kadınlara yönelik kurulmuş çeşitli dernek, vakıf vb. oluşumlar olabilir. Buralara yönelik müdahale, bu tür kurumlarla ilişki, ayrı bir yazı konusu olabilir. Bugün bizim için aslolan kendi çalışmamızı kendi araçlarımızla ve kendi kurumlarınızla örebilmektir. Kadınları sınıf mücadelesine çekebilmek için her türlü aracı, yol ve yöntemi kullanabilmektir.

Kadınlara yönelik sistemli bir propaganda-ajitasyonun yanı sıra önemsenmesi gereken bir diğer konu da eğitim sorunudur. Kadınları çok yönlü olarak eğitmek onların mücadeleye katılımını kolaylaştıracaktır. Bugün kadınlar arasında (özellikle çalışma yürüttüğümüz emekçi semtlerinde) okuma-yazma oranı çok düşük, kadınlar çocuk-kadın bakımı, sağlığı vb. açılardan son derece bilinçsizdir. En önemlisi de, özellikle ev kadınları politikanın, politik gelişmelerin ve kültürel yaşamın çok uzağındadır.

Kadınlara yönelik eğitimi bu noktaları gözeterek çok yönlü olarak düşünebilmeliyiz. Kadınlara yönelik hazırlayacağımız propaganda materyalleri biçim, içerik, görsellik vb. açılardan da seslendiğimiz kesime göre hazırlanabilmelidir. Ve elbette kadını işçi-emekçilerin eylemli süreçlerine katabilmek temel önemde bir görevimizdir.

Toplamından bakıldığında kadın çalışması kendi içinde zorluklar barındırmaktadır. Yöneldiğimiz kesim erkek egemen zihniyetle, dinle, gelenekler-görenekler ve gerici değer yargılarıyla kuşatılmış, en çok baskı altında tutulmuş, eğitimsiz, geri bırakılmış kadınlardır. Kadının bundan dolayı düzene daha kuvvetli bağlarla bağlı olduğunu görmeliyiz. Bunun için kadınlara yönelik çalışmada hem en uygun araç ve yöntemleri düşünebilmeli ve kullanabilmeli, hem de uzun soluklu bir mücadele olacağını önden görerek ısrarı asla elden bırakmamalıyız.

Bugün kadın çalışmasında pratik adımlar attığımız bir evrede, gerek Türkiye'de gerekse diğer ülkelerde mücadele deneyimlerine bu gözle bakmakta yararlı olacaktır. Özellikle geçen yüzyılın uluslararası sınıf mücadeleleri, kadının bu mücadelede oynadığı rol açısından bizlere son derece anlamlı ve zengin bir deneyim bırakmıştır. Komünist Enternasyonal'in kadın sorunu üzerinden sunduğu perspektifler, attığı adımlar örnek oluşturmaktadır. Özellikle savaşın eşiğinde olduğumuz şu günlerde İkinci Dünya Savaşı'nın ön günlerinde kadınların yürüttüğü çalışmalara ya da savaşa ve faşizme karşı direnişte kadınların oynadığı role bir kez daha bakılmalıdır. Geçmiş mücadele deneyimleri, eleştirel ve yaratıcı bir biçimde ele alındığında, bugünkü çalışmamıza ve yarınlarınıza ışık tutacaktır.

Sınıfının bir parçası olan işçi kadın

Kuşkusuz kadın çalışması çerçevesinde yüzümüzü öncelikle döneceğimiz kesim işçi kadınlardır. Modern proletaryanın bir parçası olan işçi kadınlar, sınıf mücadelesinin de bir

parçası olmalıdırlar. Bugün sanayide çalışan işçi kadının yaşadığı zorluklar biliniyor. Kadınlar içinde sigortalı işçi sayısı bile çok sınırlıdır. Eğer vasfı yoksa (ki büyük çoğunluğunun da yoktur) asgari ücret ya da altında ücret alıyorlar. Özellikle kadınların yoğun bir şekilde çalıştığı tekstil sektöründe ücretlerin ödenmemesi, yoğun mesailer, sabahlara kadar çalışma, ağır baskı ve hakaretler olağan çalışma koşulları haline gelmiş bulunuyor. Diğer sektörlerde çalışan kadınlar için durum nispeten daha iyi olsa da, azgın sömürüyü ve kadının çifte sömürüsünü ortadan kaldıran bir tablo doğal olarak yok ortada.

Bunlara rağmen işçi kadının mücadele geleneği oldukça zayıf. Ev işi ve aile yükümlülükleri erkeğin geriletici baskısı ile birleştiğinde, kadın yaşadığı koşullara boyun eğebiliyor. Tüm bunlara rağmen çalışan kadının ev kadınına göre karar verme iradesinin, mücadeleye yakınlığının daha fazla olduğunu da görmek gerekiyor.

Sendikalara üye işçi kadınların sayısı son derece düşük. Bu sayı temsilcilik ve sendika yöneticiliği sözkonusu olduğunda iyice azalıyor. Öyle ki yoğunlukla kadınların çalıştığı işyerlerinde işyeri temsilcileri bile erkek işçiler olabiliyor. Ağırlıklı olarak işçi kadınların çalıştığı işletmelere yönelik çalışmayı önümüze koymalı, onları sendikal çalışmadan işyeri temsilciliğine, sendika yönetimine katılıma kadar bir dizi alanda teşvik etmeliyiz.

Kadınları ilgilendiren bir takım güncel talepleri başta kadın işçiler olmak üzere tüm işçi ve emekçilere sahiplendirmek gerekiyor. Partimizin programında buna ilişkin en önemli istemler formüle edilmiş bulunuyor:

"Kadın işçilerin kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalıştırılması yasağı. Doğumdan önce ve sonra 3'er aylık ücretli izin, tıbbi bakım ve yardım. Kadınların çalıştığı tüm işyerlerinde kreş ve emzirme odaları." (**TKİP Programı**, *Emeğin Korunması* bölümü)

Bunlar işçi kadının mevcut durumda uğruna mücadele edeceği ve elde edilmesi için gerekli çabayı göstereceğimiz acil demokratik istemleridir. Bunlara sektörlerin ve fabrikaların somut durumuna bağlı olarak başka istemler de eklenebilir.*

Mücadele geleneği zayıf olmasına rağmen, direniş süreçlerinde kadın işçilerin en ön saflarda yer alabildiğini, direnişin yükünü göğüsleyebildiğini, direnişle beraber değişip dönüşebildiğini görüyoruz. Son süreçte yaşanan Ayınasan direnişi, sınıf hareketi ve eylemi içinde kadınların oynayabilecekleri aktif ve etkin role çarpıcı bir örnektir.

Kadın çalışmamızda yönelmemiz gereken bir diğer alanı erkek işçilerin eşleri oluşturuyor. İşçi eşlerine yönelik müdahale işletmeye/fabrikaya müdahale ile birlikte düşünülmelidir. İşçi eşleri emekçi karakterlerinden dolayı saflarınıza kazanabileceğimiz unsurlardır. Tersinden de kazanılmadıkları koşullarda erkek işçiyi geriye çekici ve geriletici bir rol oynayacakları göz önünde bulundurulmalıdır. Son yıllarda bir dizi direnişte işçi eşlerinin örgütlü tutumu, direnişi büyüten, ona soluk aldıran ve kamuoyu üzerinde etki yaratan bir rol oynamıştır. Karyapsan direnişi ve yakın dönemde Paşabahçe direnişi buna örnek gösterilebilir.

Bir diğer çalışma alanını ise ev kadınları oluşturuyor. Bugün halihazırda kurumlarımız üzerinden seslenebildiğimiz kesim, emekçi semtlerinde yaşayan ev kadınlarıdır. Çalışmayan, eve hapsolmuş, evin ve çocukların bıktırıcı yükleri içinde boğulmuş bir kesimi oluşturuyor bunlar. Zaten eğitimsiz bırakılmış, medyadaki pembe dizilerle/programlarla her

---

* Bu arada parti programının, bir bütün olarak ezilen cins olarak kadınlar için, *"Toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği!"* şeklinde temel önemde bir acil demokratik istemi formüle ettiğini de hatırlatmış olalım. Bu çerçevede bir mücadeleyle elde edilecek sonuçların kadının hukuki-siyasi eşitliğinin ötesine geçemeyeceğinin bilincinde olmalıyız. Fakat bizim için önemli olan bu isteme de, tüm öteki acil demokratik ve sosyal istemlere yaklaştığımız gibi yaklaşabilmektir. Yani önemli ve aslolan, bu istemden hareketle; bir yandan sınıfı ve emekçileri kadının eşitlik istemi konusunda aydınlatmak, eğitmek ve pratik tutum almaya yöneltmek, öte yandan ise bizzat bu istemin sağlayacağı itkiden de yararlanarak daha geniş kadın kesimlerini devrimci sınıf mücadelesi saflarına çekmektir.

gün daha da beyinleri uyuşturulan kadınlar... Bugün öncelikle kurumlarımız üzerinden, ev kadınlarına yönelik olarak, onları üretimin içine çekebilmeyi de gözetecek, çeşitli araç ve yöntemleri kullanarak bilinçlendirme, eğitim ve örgütleme faaliyetini kesintisiz sürdürmeliyiz.

Kadın çalışmasının yalnızca kadın komünistler tarafından sürdürülecek, yalnızca kadınlara yönelik bir müdahale olduğu yönündeki önyargıyı da kırmak zorundayız. Sınıf çalışması içinde ileri erkek işçilerin dahi eşleri üzerinde baskı kurduğuna, eşlerini ev içi köle olarak gördüğüne, hatta şiddet uyguladığına tanık olmuşuzdur. Yine kadının mücadeleye eşinin onayı ve iradesiyle katıldığına da tanık olmuşuzdur. Bu tabloyu değiştirecek olan yalnızca kadının bilinçlenmesi, erkeğe karşı tavır alması değildir tek başına. Erkek işçilerde "Toplumsal hayatın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği!" bilincini oluşturacak etkili bir müdahaleyi de çalışmalarınıza konu etmeliyiz.

Burjuva akımlara ve feminizme karşı mücadele

Bugünkü toplumda kadına ikinci sınıf insan olarak yaklaşan, onu eve hapseden ve ev içi köle haline getiren, cinsel kimliğini ve bedenini meta olarak gören burjuva ideolojisi ile mücadele kaçınılmaz görevimizdir.

Mücadelenin diğer ayağını ise, kadının çifte sömürüsünün nedeni olarak kapitalizmi değil erkeği gören ve onu hedef alan, sömürünün gerçek kaynağının üzerini örten, kafa bulandıran ve mücadeleyi parçalayan burjuva akımlar oluşturuyor. Burada en önemli nokta, bu ele alışın tam da bu eğilimdeki kadınların sınıfsal konumlarına, çıkarlarına ve ufuklarına denk düşmesidir. İktisadi sömürüyü ve sıkıntıyı, açlığı, yoksulluğu, işsizliği ve sefaleti yaşamayan burjuva ve orta sınıf kadını tabii ki sorunun toplumsal temelini ve sınıfsal kaynağını görmezden gelecek, sorunu salt erkeklerle bağlantılı olarak koyacaktır. Bundan ötesi onun sınıf çıkarlarına ve ayrıcalıklarına dokunur ki, bu çıkarlar ve ayrıcalıklar konusunda burjuva kadınının en az burjuva erkeği kadar hassas olduğundan en ufak bir kuşku duyulmamalıdır. Tarihte burjuva feminist akımların ilerici bir rol oynayabildikleri bir dönem yaşandı, fakat bu dönem 20. yüzyılla birlikte çoktan geride kaldı. Proletarya devrimi korkusu burjuva feminist akımları da gerici konumlara itti.

Küçük-burjuva feminist akımların durumu nispeten farklı olsa da, ideolojik hareket noktaları bakımından bu akımların da burjuva feminist akımın bir uzantısı olarak ortaya çıktığını unutmamalıyız. Ama bunlara siyasal açıdan daha esnek yaklaşabiliriz. Fakat bu hiçbir biçimde temel ve ilkesel önemde ayrım noktalarını karartmamalıdır. Proletaryanın gücünü zayıflatacak bir "özel kadın sorunu" yoktur. Kadın ve erkek işçilerin ortak sınıf mücadelesinden bağımsız bir kadın kurtuluşu mücadelesi önerenlerle aramızda kesin sınırlar çizmeliyiz ve ideolojik platformlarını net bir biçimde mahkum etmeliyiz.

Yüzümüz kitlelere, işçi ve emekçilere ve emekçi kadınlara dönük olmalı!

Kapitalizmin krizi her geçen gün ağırlaşıyor. Beraberinde emekçilerin yoksulluğu, açlığı, sefaleti derinleşiyor. ABD'nin Irak'a yönelik emperyalist müdahalesi gerçekleşirse bu kriz daha da derinleşecek ve işçi-emekçilere faturası katlanarak artacak. Savaşın yarattığı yıkım, bugüne kadar yaşananları katbekat aşacak. Tarihsel deneyimler daima göstermiştir ki, gerici ve emperyalist savaşlar, başlangıçta yarattıkları tahribata ve geriletici etkilere rağmen, çok geçmeden yığınların öfke ve tepkisini büyütürler, böylece devrimci sınıf mücadelesini, giderek toplumsal kalkışmaları doğururlar.

Bugün her zamankinden daha fazla, kitleleri örgütleme, mücadeleye seferber etme sorumluluğuyla yüzyüzeyiz. Bundan sonraki siyasal çalışmamıza da bu gözle bakabilmeliyiz. Yüzümüz kitlelere, işçi ve emekçilere, emekçi kadınlara dönük olmalı!

Emekçi kadın çalışması konusunda attığımız bir takım adımlar güçlendirilmeli, 8 Martlar'da, özellikle son seçim döneminde bir dizi alanda biriktirdiğimiz deneyimler zenginleştirilmeli ve bu alandaki birikimlerimiz ısrarlı, kararlı ve sistematik bir çalışmaya ve örgütlü güce dönüştürülmelidir.

Komünistler olarak bu güce ve birikime fazlasıyla sahibiz.

Kamu emekçileri hareketi ve görevler

Hareketin seyrine bağlı olarak çeşitli dönemlerde kamu emekçileri hareketi üzerine değerlendirmeler yapmış ve çeşitli tespitlerde bulunmuştuk. Bugün de temelde önderlik düzeyinde yaşanan ve giderek tabana doğru genişleyen zayıflıklar üzerinden kamu emekçileri hareketini yeniden değerlendirmek ve devrimci görevler çıkarmak güncel bir ihtiyaçtır.

Hareketin geçmişine kısa bir bakış

Hareketin bugün evrildigi noktayı anlamak için kısaca geçmiş sürecine bakmak gerekiyor. '89 bahar eylemliliklerini izleyen süreçte kamu emekçileri grevli-toplusözleşmeli sendika talebini yükselttiler. Devletin hareketi ezmek için uyguladığı fiziki baskı ve teröre rağmen bedeller ödeyerek mücadeleci ve direngen bir gelenek yarattılar. Devletin tüm baskısına ve yasal engellemelerine rağmen birçok sendikayı fiilen kurarak, böylece meşru mücadele hattının geniş kamu emekçisi kitlesi içerisinde ve toplumun çeşitli kesimlerinde kabul görmesini ve benimsenmesini sağladılar. Bu dönemde işyerlerinde ve şubelerde devrimci kamu emekçilerinin etkin oluşu, fiili-meşru mücadele hattı izlenmesini ve "hak verilmez alınır" anlayışının hareketin geneline hakim olmasını koşulladı. Tabandan da destek gören militan mücadele anlayışı, sendikalarda bulunan reformist anlayışların uzlaşmacı-pasif mücadele eğilimini bir süreliğine de olsa geriletebildi.

Kamu emekçileri hareketinin fiili-meşru mücadele hattı izledikçe militanlaşan ve politikleşen bir sürece doğru evrilmesi, ağırlıklı olarak fiziki baskı ve şiddet yoluyla hareketi ezmeyi amaçlayan devleti yeni manevralara zorladı. Bu manevranın bir ayağını sendikal bürokrasi eliyle harekete düzen içi kanallar açmak oluşturuyordu. Diğer ayağını ise grevsiz-toplusözleşmesiz sahte bir sendika yasasını yasallaştırmak. Sendikal mücadele yerine devletle uzlaşarak bir takım ekonomik iyileştirmeler sağlamaya çalışan reformist anlayışlar devletin açtığı bu kanallara akmakta gecikmedi. Bu aşamadan sonra konfederasyonlaşma fikri reformist anlayışlar tarafından hareket içinde işlenmeye ve harekete dayatılmaya başlandı.

Sendikalizm ve ekonomizm ufkunu aşamayan ve demokratik haklar için mücadele etmek yerine "burjuva demokrasisi"ne yedeklenen ve onu iyileştirme mantığı ile hareket eden reformizm için "söke söke" alınması gereken hakların yerini hükümet yetkililerinden "hak dilenmek" aldı.

Fiili-meşru mücadele hattının izlendiği süreçte geniş kamu emekçisi kitlesini harekete geçirebilen sendikalar, konfederasyonlaşma sürecinin tamamlanması ve KESK'in kurulmasıyla birlikte, reformist anlayışların yönetimlere gelmek için kimi zaman kötü bir rekabete giriştikleri, kimi zaman ilkesiz birlikteliklere imza attıkları alanlar olarak görüldüler. Hareketin ihtiyaçlarına göre değil ama reformist, legal partilerin politik ihtiyaçlarına göre şekillendirilmeye çalışılan KESK'in mücadele programı ve çizgisi, böylelikle devletin çizdiği sınırlara da hapsolmuş oldu. Tüm programını ve mücadele anlayışını "devleti ikna etmeye" endekslemiş reformizmin düzenle bütünleşme süreci hız kazandı.

Sahte sendika yasası ve uzlaşmacı çizgiden sendikal ihanete

4 Mart gibi şanlı bir direnişle püskürtülen sahte sendika yasası 2001 yılı sonlarına doğru mecliste görüşülmek üzere yeniden gündeme getirildi. Yasanın yeniden gündemleştirilmesi, hareket üzerinde reformist önderliğin yolaçtığı tahribatın derinleştiği bir

sürece denk getirildi. Reformist önderlik bu sürece kadar kamu emekçilerinin mücadele dinamizmini devlet tarafından "muhatap" alınmanın bir dayanağı olarak kullanıyordu. Ancak yasanın mecliste görüşülme tarihi yaklaştıkça yasanın geçmesini hızlandıracak bir dayanağa dönüştürdü. Çünkü onlar için önemli olan yasanın kamu emekçilerine neler kazandırdığı ya da kaybettirdiği değil, kendilerine ne gibi olanaklar sağlayacağıydı. Böylece o güne kadar aşındırdıkları meclis koridorlarında artık siyasal bir güç olarak varlık gösterebileceklerdi. Bunun için devletin sunduğu tüm olanaklardan faydalanmak gerekiyordu. Sahte sendika yasasını da bir olanak olarak değerlendirdiler.

Yasanın yeniden gündeme gelmesiyle birlikte KESK yönetimi de önden kitlelerin direncini kırmaya, yasanın püskürtüleceğine dair inancını zayıflatmaya dönük manipülasyonlara girişti. Daha yasanın meclisten geçmesinden haftalar önce "yasa geçse dahi" ile başlayan ifadeler eylemlerde ve yapılan açıklamalarda yer almaya, şubelerde ve sendikalarda "Devlet bu sefer kararlı, bizim gücümüz ise zayıf" vb. söylemler kullanılmaya başlandı. Bu söylemlerin etkisi kısa sürede görüldü. Üye toplantılarında 4 Mart direnişi örnek gösterildiğinde kimi yerde yönetimlere gerek kalmadan bazı üyeler, "O dönem başkaydı, şimdi öyle değil" demeye başladılar. Yasa daha yasalaşmadan KESK MYK'si nezdinde kabul görmüştü. Tüm hazırlıklar da buna göre yapıldı. Ancak iş, KESK MYK'sinin ikna olması ile bitmiyordu. Geniş emekçi kitlesinde "Direndik ama yasa bize rağmen geçti" imajı yaratılmalıydı.

Bu süreçte işyerlerinin durumu daha vahimdi. Sahte yasaya bir ön hazırlık olarak öne sürülen konfederasyonlaşma süreci işyerleri ile şubeler, tabanla sendikalar arasındaki bağı zayıflatan bir etkene dönüşmüştü. Bu süreç sendikal bürokrasinin KESK içinde boy vermeye başladığı süreç olarak yaşandı. Programsızlık, birbirini tekrar eden pasif ve kısır eylem biçimleri, giderek savunma çizgisinin dahi gerisine düşülmesi, kazanana kadar değil emekçilerin havası boşalana kadar yapılan merkezi eylemler, tümü birarada işyerlerindeki emekçileri sendikalardan uzaklaştırdı. Sendika şubeleri ya reformist legal partilerin aktif üyelerinin ya da devrimci ve devrimci çevrelere yakın kamu emekçilerinin gelip gittiği lokallere dönüştü. İşyerleri seçim döneminde delege çıkarma mantığıyla "kafa-kol" ilişkileri üzerinden çalışma yürütülen alanlar olarak görülmeye başlandı. Sendikalara uğramayan ancak merkezi eylemlere katılan yarı aktif üye ile üye olmadığı halde, sürece bağlı olarak harekete geçen belli sayıda kamu emekçisi dışında, sendikalar geniş kitleler tarafından sahipsiz bırakıldı.

Daha bir de, reformist önderliğin yolaçtığı bu tahribat, "sokak eylemlerini fetişleştiren" anlayışlara (devrimci kamu emekçilerine) maledilmeye çalışıldı. Onlara göre, tabanı sendikalardan uzaklaştıran "sendikal mücadele ile siyasal mücadeleyi" birbirine karıştıran, dar grupçu bir bakışla hareket eden ve "marjinal" eylem biçimlerini harekete dayatan devrimci kamu emekçileriydi!

26 Mayıs eylemi: Reformist önderliğe anlamlı yanıt

KESK önderliğinin pasif mücadele biçimleriyle süreci geçiştirmeye çalıştığı bir aşamada gerçekleştirilen 26 Mayıs (2001) eylemi öncesinde hükümet, ülkenin dört bir yanından Ankara'ya doğru yola çıkan kamu emekçilerine gözdağı vermek amacıyla tehditvari açıklamalarda bulundu. Yürüyüş güzergahlarına barikatlar kuruldu. Fakat 20 bini aşkın emekçi barikatları aşarak Ankara'ya aktı. Barikatlarda yönetimlerin pasif tutumları, sınırlı sayıda devrimci kamu emekçisinin sınırlı müdahalesiyle aşıldı. Eylem öncesinde kitlelere "Yasayı püskürtmek için Ankara'ya gidiyoruz" denilmesine rağmen, Ankara'da, "Sesimizi duyurduk, eylemin amacı kamuoyu oluşturmaktı, eylem amacına ulaştı" denilerek, birçoğu alanda kalmak üzere gelmiş emekçiler geri gönderildi. Ne devlet ne de KESK yönetimi yasayı püskürtmekte kararlı ve militan bir kitle bekliyordu.

26 Mayıs eyleminden sonra mücadeleci dinamikleri yıldıracak, kitlelerdeki umudu kıracak eylem programları hayata geçirildi. Yasanın meclisten geçtiği 2001 Haziran ayına

kadar hedefsiz, birbirini tekrar eden ve parçalı eylem biçimleri, hem yerellerde gerçekleştirilen düşük katılımlı eylemlerle, hem de adı merkezi olan ancak yönetim düzeyinde katılımla sınırlı Ankara eylemleriyle hayata geçirildi. Eylem programının ana hedefini "yasa meclise gelirse" bakışı belirledi. Bu mantık sonucunda, sayısı her eylemde azalan, giderek umutsuzlaşan ve hem kendine hem mücadeleye güvenini yitiren kitleler defalarca Ankara'ya çağrıldı ve geri gönderildi. Böylece yasayı püskürtme potansiyeli taşıyan dinamikler yoruldu ve yıldırıldı.

Sonuçta, çoğu devrimcilerden oluşan, sınırlı sayıda emekçinin devlet terörüyle ezilmesiyle yasa meclisten geçti. Alanda yaşanan çatışma ise KESK bürokratları tarafından "direndik ama olmadı" demagojisine malzeme yapıldı.

Mücadelenin bundan sonraki seyrini belirleyecek olan yasanın meclisten geçip geçmemesi değildi kuşkusuz. Devrimci bir mücadele programı ve çizgisi temel alınabilir, ama yasa buna rağmen meclisten geçebilirdi. Buradaki temel sorun, reformist önderlik tarafından harekete hakim kılınan mücadelenin öz gücüne olan güvensizlik durumu ve moralsizlik ruhhalidir.

Bürokratik işleyiş kurumsallaştı, sendikal ihanet derinleşti

Yasa sonrası sendikalar hızla genel kurullarını gerçekleştirdiler. Kurullar, önden yapılan ilkesiz ittifakların bir sonucu olarak hareketin bugünkü zayıflıklarının temelini oluşturan ÖDP, HADEP, EMEP üçlüsü ve CHP, İP, Sendikal Birlik'in yönetimleri paylaşması şeklinde gerçekleşti. Yasaya o denli uyum sağlandı ki, "grev ve toplusözleşme" ifadesi sahte yasada buna engel teşkil edecek ifadeler bulunmamasına rağmen tüzüklerden çıkarıldı. Devleti karşılarına alacak ve sendikaların kapanmasına zemin oluşturacak tüm ifadeler tüzüklerden temizlendi (anadilde eğitim hakkı örneğin). Uzun bir süredir fiilen uygulanmakta olan, kararların MYK tarafından alınması ve alta doğru dayatılması tüzükle birlikte yasal hale getirildi. Bundan sonra temel hedef "üye kaydederek kitleselleşmek" ve "yetkiyi almak" olarak belirlendi. Üye yapmak için devlet eliyle kurulmuş rakip sendika Kamu-Sen hedef alındı ve tüm politikalar Kamu-Sen'in teşhirine göre belirlendi. Yürütülen çalışmalar bu doğrultuda şekillendi.

Yasa sonrası "toplu görüşmeyi toplusözleşmeye" çevireceğiz iddialarının dayanaksızlığı yapılan ilk "görüşme" sürecinde açığa çıktı. Sendikaların "görüşme" öncesi hazırladığı "toplu görüşme taslakları" yönetimler tarafından hazırlanarak şubelerde dağıtıldı. Çalışanların mı yoksa devletin mi çıkarlarını savunduğu belli olmayan, çalışanlar arası rekabeti ödül-ceza taktiğiyle teşvik eden, işverenin çalışanlara vereceği cezai uygulamaları düzenleyen vb. maddelerin bulunduğu taslaklar tümüyle 657 sayılı yasayı temel alan ve yasayı meşrulaştıran bir bakışla kaleme alınmıştı. Kamu emekçilerinin gerçek talepleri değil, hükümet yetkililerinin kabul edebileceği maddeler taslağın ana eksenini oluşturuyordu.

Bu taslak metin ne işyerlerinde tartışılabildi, ne de görüşme sürecinde gündeme getirilebildi. Tabanın "gözünü boyamaya" dönük kaleme alınmış gereksiz ve anlamsız bir metin olarak rafa kaldırıldı. Görüşme süreci ise pratikte ücret talebine indirgendi. Ancak bunda dahi bir kazanım elde edilemedi. Hükümetin belirlediği oranda komik bir artışla görüşme süreci tamamlandı.

Böylece, kamu emekçilerinin 12 yılda yarattığı, devletin onca baskı ve terörle ezemediği fiili-meşru mücadele geleneği sahte bir sendikal bürokrasi eliyle tasfiye edilmiş oldu. Sırada devrimci ve reformist unsurlarıyla kamu emekçileri hareketi içerisinde etkin bir güç haline gelen KESK'in üzerine yapıştırılan "sol" etiketten kurtarılması vardı. Baştan beri kitlelerin geri bilincini öne sürerek kendini buna uydurmaya çalışan reformist anlayışlar, geniş emekçi kitlelerin bu etiket yüzünden sendikalardan uzak durduğunu daha açık ve doğrudan ifade eder hale geldiler.

Sendika seçimleri sürecinde ÖDP'nin sendikal alandaki uzantısı olan DSD, çıkardığı broşürlerde yasanın çıkmasını bir kazanım olarak sundu ve "bu yasa bile bizim

mücadelemiz sonucu çıkmıştır" diyerek bundan övünç duyabildi. Yasa sonrası süreci ve yeni görevleri tanıırlarken ise devrimci kamu çalışanlarına saldırdı, kitlelere dayalı eylem çizgisi argümanının arkasına saklanarak uyumlu ve ılımlı bir "mücadele çizgisi"ni meşrulaştırmaya çalıştı. Baştan beri utangaççça dile getirilen reformist politikaları ve yasalara uyumlu eylem çizgisini artık daha rahat ve net ifade etti. DSD'nin yasa sonrası sürece ilişkin yeni görevi, şubelerdeki ilerici ve devrimci kamu emekçilerini sendikalardan "temizlemek" ve kitlelerin geri bilincini okşayacak, geniş emekçilerin katılımını sağlayacak pasif eylemleri hayata geçirmek olarak belirlenmiş oldu.

Bu tabloya sendikal bürokrasiye hayran EMEP ve kamu emekçileri hareketine dönük politikasızlıklarıyla ÖDP'ye yedeklenmek zorunda kalan HADEP eklendiğinde, ortaya bir bütün olarak reformist politikaların iflasından başka bir sonuç çıkmamaktadır. Hareket içinde etkisiz, devlet karsısında güçsüz bir görüntü bu tablonun özetini oluşturmaktadır.

Tüm bu ifade edilenlerden hareketle reformist, liberal anlayışların kitlelerin geri bilincine yaslanarak güç olduklarını düşünmek bir yanılgı olur. Reformizm temelde ekonomizm, sendikalizm ve liberal demokratizmden beslenen bir akımdır. Alana dönük politikalarını bu zemin üzerinden belirler ve kendine uygun politikalar üretir. Reformizm, hareket içinde güç oluyor, hareketin taleplerine, bilincine, önderliğine ve mücadele anlayışına hakim hale geliyorsa bunun gerisinde politik bir gücün yattığını da görmek gerekir. Devrimci bir önderliğin yaratılamadığı koşullarda harekete reformizmin hakim olması bir bakıma kaçınılmazdır.

Devrimci kamu emekçilerinin temel zaaf ve eksiklikleri

Kamu emekçileri hareketinin grevli-TİS'li sendika talebiyle mücadele sahnesine çıktığı ilk yıllarda işyerleri ve şubelerde devrimci unsurların etkin oluşu, hareket üzerinde olumlu bir etki yarattı. Devrimciler, tabandaki dinamik ve mücadeleci unsurların fiili-mücadele hattı izlemesine öncülük ettiler. Devrimci inisiyatif, şube ve sendika yönetiminlerindeki liberal, reformist anlayışlar üzerinde devrimci bir etki yarattı ve sürekli basınç oluşturdu. Böylece tabanın taleplerine, dinamizmine yakın durmasını sağladı.

Ne var ki bu olumlu etki, çok geçmeden yerini atalete ve alanın boş bırakılınasına bıraktı. Varolan boşluğu ise doğal olarak reformizm doldurdu. Devrimci kamu emekçilerinin alanı fiili olarak boş bırakması, reformizme terketmesi, bu temel önemde eksikliği temel önemde bazı zaaflar tamamlıyordu. Alana dönük özgün ve yol açıcı devrimci politikalar üretilememesi, her ne kadar devrimci söylemler kullanılsa da özünde ekonomizmden ve sendikalizmden ideolojik olarak bağların koparılamamamış olması bu zaafların en önemlileri olarak yaşandı. Sağlanan devrimci birliktelikler ise, seçim öncesi dönemlerde yönetime gelme mantığıyla oluşturulan, sonrasında hiçbir işlevi kalmayan birliktelikler olarak sonuçsuz ve amaçsız bir şekilde dağıldı.

Yasa öncesi tabanı hedef alan çalışma yapılmadığı gibi yasa sonrasında ise reformizme yedeklenildi. Kimi yerde şube yönetimlerine gelebilmek için kirli ittifaklara ortak olundu. "Üye kampanyaları" KESK yönetiminin belirlediği çerçevelerde yürütüldü. Yapılan toplantılarda ve işyeri gezilerinde reformist önderliğin yolaçtığı tahribata ve hareketin bugünkü durumuna ilişkin tok bir karşı duruş sergilenmedi. Devrimci bir önderlik yaratma noktasında ne programatik ne de pratik düzeyde reformizmden köklü bir kopuş ve ayrışma yaşanınası yönünde bir çaba gösterilmedi.

Dahası devrimcilerin üstten oluşturdukları birliktelikler, tabana doğru alternatif bir devrimci program sunamadıkları, pratik çalışma yürütemedikleri için, süreçten hoşnutsuz ilerici unsurların yaşadığı umutsuzluğun da pekişınesine neden oldu. Devrimci çalışma, şube toplantılarında kendini hareketin dışında tutan ve sürekli eleştiren konuşmalara, pratik çaba ile birleşmeyen eleştirilere, yönetimlere gelmek için ortak olunan ilkesiz birliktelikere indirgendi.

Güncel mücadelenin talepleri devrimci

siyasal bir iktidar mücadelesine bağlanmadı. Bu yönlü bir çalışma yürütülmedi. Arayış içinde olan, ancak güven vermeyen devrimci birlikteliklere de ilgi göstermeyen ilerici unsurlar ya sendikalardan uzaklaştılar ya da reformist etkiye açık hale geldiler.

Devrimci önderlik sorunu en yakıcı ihtiyaç olarak ortada duruyor

Daha önce de bir çok kez hareketin yaşadığı temel zaaf alanı olarak devrimci önderlik sorununu ortaya koymuştuk. Bu sorun hala orta yerde duruyor. Üstelik daha acil ve zorlu bir çalışmanın konusu olacak şekilde.

Bugün sahte yasanın yasalaşması ile hareket, çıktığı noktadan bir adım geridedir. Ancak komünistler hareketin sorunlarını ve ihtiyaçlarını yasaya endeksli olarak değerlendiremezler. Sermaye iktidarının toplumsal bir devrimle altedilmesi uzun sürecinde, kazanılan ya da kaybedilen mevzileri, sınıf mücadelesinin gücüne ve eksikliklerine bağlı olarak dönemsel bir kazanç ya da kayıp olarak görürler. Daha önce de bir değerlendirmemizde vurguladığımız gibi; *"Emekçi sınıf ve kitle hareketinin toplam mücadele sürecinde kısmi bir takım hakların elde edilip edilememesine göre bir değerlendirmeye gitmek, hareketin başarısını ya da başarısızlığını bu ölçütle ele almak da yanıltıcı olduğu kadar yanlıştır. Sömürünün ve sermaye iktidarının egemenliğinin sürdüğü koşullarda kısmi iktisadi, sosyal ve siyasal bir takım hakların elde edilmesi durumunda bile, bu kazanımların kendi başına bir anlam ifade etmediğini, her an tekrar sermaye tarafından gaspedilebilecegini, sınıf mücadelesi tarihi ve günümüzün pratik gerçekleri döne döne ortaya koyuyor. Emekçi kitlelerin güncel ve yakıcı talepleri için kendiliğinden yürüttüğü mücadelede gerçek kazanımlar elde edebilmesi, sorunların kaynağında yatan ve taleplerin önünde engel olan iktidar mücadelesine yönelmenin önkoşulu ise devrimci sınıf mücadelesi içinde siyasallaşmış bir hareket kimliği ve düzeyidir."* (8 Eylül '98)

Bu tespit ve değerlendirmede dile getirilenler hala güncelliğini koruyan yakıcı sorunlara işaret etmektedir.

Alana dönük devrimci çalışmanın zorlukları ve imkanları

Alana dönük çalışmada alanın sorunlarını görmek, zorluklarının farkında olmak, ancak imkanlarını da doğru değerlendirmek gerekiyor.

Genel anlamda sınıf ve kitle hareketinin yaşadığı durgunluk, sendikal ihanetin yolaçtığı tahribat, işçi sınıfıyla ortak mücadelede birleşemediği gibi kamu alanında dahi mücadelenin parçalı ve dağınık bir seyir izlemesi kamu emekçileri hareketinin yaşadığı temel sorunlar arasında yer almaktadır. Ancak sermayenin alana dönük kapsamlı saldırı politikası (kamu emekçilerinin tasfiyesi, özelleştirme, iş güvencesinin ortadan kaldırılması, ekonomik alanda yaşanan hak gaspları, sosyal hakların tasfiyesi vb.), sendika yönetimlerinin bu saldırılara karşı hareketsiz ve duyarsız kalması sendikalarda örgütlü ya da örgütsüz geniş bir kamu emekçisi kitlesini harekete geçirecektir.

Saldırıların yıkıcı sonuçlarını güncel yaşamlarında hisseden emekçilerin mücadeleye yatkın, devrimci müdahaleye açık, politik etkiye duyarlı hale geleceğini görmek ve bunu temel alan bir çalışmayı şimdiden örmek gerekmektedir. Sahte sendika yasasının yasalaşmış olması grevli-toplusözleşmeli sendika talebini mücadelenin merkezine almaya engel değildir. Ancak bu talebi kendi başına amaçlaştırmamak, ekonomik, sosyal ve demokratik haklar mücadelesinin, hak alıcı bir aracı ve yöntemi olarak pratik çalışmanın konusu etmek gerekiyor. Mücadelenin güncel taleplerini sermaye düzeni ve iktidarına karşı mücadele ile birleştirmek, emekçilere gerçek çözüm yolu olarak iktidar hedefini göstermek devrimci çalışmanın temel ekseni olmalıdır.

Kamu emekçileri hareketi, 12 yıllık mücadele sürecinde fiili-meşru bir mücadele geleneğini yaratmasına, bu noktada anlamlı bir deneyim biriktirmesina, kimi zaman militanlaşan kimi zaman da politikleşen bir kimlik kazanmasına rağmen, bugün hala mücadelesinin iktisadi-sendikal çerçeveyi aşıp siyasal bir zemine sıçrayamamasının

sorunlarını yaşamaktadır. Bugün çıktığı noktadan daha geri bir zeminde mücadeleye devam etmek gerçeği ile yüzyüze kalan hareketin bu zaafını gidermek için her türlü çabayı harcamak elbette devrimci kamu emekçilerinin en temel sorumluluğudur.

Geçmiş deneyimlerin ışığında fiili-meşru mücadele hattının kazanımlarını alandaki genç ve deneyimsiz unsurlara aktarmak, sendikal alanda yaşanan gerilemeyi ve sorunları aşmak için devrimci kamu emekçilerinin atması gereken bir ilk adımdır. Çünkü yasa sonrası reformist anlayışların hedefi apolitik kitleleri ve Kamu-Sen tabanını KESK'e çekmektir. Bilinci geri yığınları "kitleselleşmek" adına bünyesine alarak, maaşlardan kesilen aidatlarla bürokratik yapılanmasını pekiştirmek istemektedirler. Reformist anlayışlar için belirleyici olan "nicelik"tir. Bu kof niceliği sendikalardan kaçıracak ilerici ve devrimci unsurlar ise sendikalardan temizlenmesi gereken "tehlikeli ve zararlı" unsurlardır.

Hareket ve sürecin içinde yeralan, reformist önderliğin yolaçtığı tahribatın farkında ve bundan rahatsız olan önemli bi kesimin varlığından sözetmek mümkün. Bu kesim, ya ilerici özellikler taşıyan, iyiniyetli ancak mücadelede genç ve deneyimsiz, ya da fiili-meşru mücadele geleneğinin taşıyıcısı olmuş orta yaş ve üzerini oluşturan deneyimli ve politikleşmiş unsurlardan oluşuyor. Genç ve deneyimsiz unsurlar her ne kadar süreçten rahatsız ve sendikal bürokrasiye tepkili olsalar da, devrimci bir alternatif göremedikleri koşullarda sonuçta reformizmin etkisi altına girmektedirler. Bu unsurların gözünde sendikal ihanetin vardığı nokta henüz yeterince teşhir olmuş değil. Deneyimli ve politikleşmiş unsurlar ise daha çok legal-reformist partilerin etkisi altında bulunan ancak saldırıları güncel boyutları ile yaşayan ve kavrayabilen, yönetimlerdeki eksiklikleri eleştiren ancak yine de bu politikalara tabi olan bir profil çiziyorlar. Eleştirmekten öteye geçemeyen, taban çalışmasını ihtiyaç olarak koyan ancak bundan ısrarla geri duran, tüm iyiniyetine rağmen yorulmuş ve yıpranmış bu kesimin herşeye rağmen devrimci etkiye açık olduğunu görmek gerekiyor. Bugün devrimci bir çalışmanın ilk elden toparlayabileceği güçlerin profilini bu tablo oluşturmaktadır.

Sosyalist kamu emekçilerini bekleyen görevler

Sosyalist kamu emekçileri, dönemsel olarak yaptıkları değerlendirmelerde, reformist barikatın aşılamadığı koşullarda hareketin tıkanacağı ve geriye savrulacağı tespitlerinde bulundular. Hareketin siyasal bir zemine sıçraması ve devrimci bir önderliğin yaratılması için reformizm ile mücadelede program düzeyinde kesin bir ayrışmanın zorunluluğuna dikkat çektiler. Pratik anlamda güç ve olanakları çerçevesinde devrimci çalışma alanı olarak işyerlerini ve taban çalışmasını hedef aldılar. Bu temelde devrimci güç birlikteliklerini oluşturmak için üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirdiler. Geniş kamu emekçisi kitlesinin çıkarları yerine siyasal grup çıkarlarını gözeten, seçim dönemlerinde kafa sayısına dayalı ilkesiz birliktelikler oluşturan, hareketin bugünkü durumundan reformist önderliği sorumlu tutmayan ve bu anlayışları mahkum etmeyen, programatik ve ilkesel düzeyde reformizmden kopmayan dönemsel çıkarlara dayalı tüm birliktelikleri red ve mahkum ettiler. Bu tür birlikteliklerde hiçbir zaman yer almadılar.

Sosyalist kamu emekçileri güncel mücadeleyi ve istemleri kendi temel devrimci perspektifleri içinde ele almayı ilkesel bir yaklaşım sorunu olarak ele alırlar. Alana dönük güncel politika üretirken, iktisadi, sosyal ve demokratik hak ve özgürlüklerin önündeki temel engelin çürümüş sermaye düzeni olduğunu bir an bile unutmazlar. Günlük mücadeleyi sermayenin sınıf iktidarına karşı mücadeleye bağlarlar. Sömürü düzeni varlığını korudukça tüm ezilen ve sömürülen kesimler gibi kamu emekçilerinin de gerçek kurtuluşunun olanaklı olmadığını, gerçek kurtuluşun devrim ve sosyalizm mücadelesi ile kazanılacağını bilirler.

Bununla birlikte, kamu emekçilerinin özgücüne ve mücadeleye güvensizlik duyduğu, yenilgi ve umutsuzluk ruhhalinin harekete egemen olduğu bir süreçte, yaratılan onca birikim ve deneyimi mücadelede genç ve deneyimsiz unsurlara taşımanın, güncel

(Devamı s.17'de)

Emperyalist savaş ve devrimci konumlanma

Irak ve Ortadoğu'ya yönelik emperyalist işgal ve yağma savaşının iyice somutlaşmaya başladığı bugünlerde, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de devrimci güçlere büyük görevler düşmektedir. Bu görevin esası, sonu gelmeyen emperyalist-kapitalist yağma, talan ve işgallere karşı tek gerçek alternatifin; aynı şekilde, savaşları önleyecek ve ebediyen yok edecek biricik toplumsal siyasal sistemin sosyalizm olduğu gerçeğini bütün çıplaklığı ile kitlelere açıklamak, bunu savaşa karşı eylemi etkili biçimde örgütlemekle birleştirmektir.

Emperyalist savaşa karşı devrim hedefine dayalı mücadele

Birinci emperyalist paylaşım savaşını 1917 Sosyalist Ekim Devrimi ile, ikinci emperyalist paylaşım savaşını ise Doğu Avrupa Halk Devrimleri ve ezilen ulusların kurtuluş mücadelesiyle bitirme onuru, sosyalizm için savaşan dünya proletaryası ve emekçi halklarına aittir. Tarihsel olarak da ispatlanmış bir gerçek vardır; emperyalist paylaşım savaşlarına devrimlerle karşılık verilmiş, devrimci dalganın büyümesi ve yer yer başarıya ulaşması savaşın sonunu getirmiştir. İki emperyalist egemenlik ve pazar paylaşım savaşının çıplak gerçeği budur.

Günümüzde ise devrim ve sosyalizmi savunanlar cephesindeki bütün gerilemelere ve zayıflıklara rağmen, emperyalist savaşa karşı en kararlı ve tutarlı mücadeleyi üstlenecek olan komünist ve devrimci örgütlere büyük bir tarihsel sorumluluk ve görev düşmektedir.

Biz pasifist barışçılar değiliz, kapitalist emperyalist sisteme karşı iktidar hedefine dayanan, tarihsel-toplumsal alternatifi olan komünistleriz. Sadece "savaşa hayır" deyip emperyalist savaşın niteliğini fiilen örtme tutumuna izin veremeyiz. Biz sömürüyü ve savaşları yaratan emperyalist-kapitalist sistemi yok etme mücadelesi veriyoruz ve güncel savaş tehlikesine karşı mücadeleyi de bu perspektifle ele alıyoruz.

Irak'a yönelik işgale karşı bugün dünya ölçüsünde milyonlarca kişi ayaktadır. Dünyanın dört bir yanında savaşı istemeyen milyonlarca insan sokaklarda protestolarda bulunuyor ve bu savaş karşıtı dalga günden güne büyüyerek genişliyor. Bu tepki, dünya halklarının haklı ve doğal tepkisidir. Biz komünistlere düşen temel tarihsel görev ise emperyalist savaşa karşı mücadeleyi daha da ileriye götürmek, savaş karşıtı tepkileri onu üreten toplumsal temellere yöneltmek, bundan devrim mücadesini büyütmek için en iyi biçimde yararlanmaktır. Güncel planda, emperyalist sömürü ve egemenliğin kaçınılmaz sonucu olan savaşların gerçek nedenini ona karşı ayağa kalkan yığınlara anlatmaktır.

Biriken öfke ve tepkiyi devrimci amaçlara yöneltmeliyiz

Ortadoğu'ya yönelik bir emperyalist savaşın kendisi bütün dünya dengelerini altüst edecektir. Ortaya çıkan bu tablodan devrimci amaçlarımızı gerçekleştirmek için azami şekilde yararlanmaya çalışmalıyız.

Biz komünistler gelişmelere, 1998'de toplanan Partimizin Kuruluş Kongresi'nin belirlediği gibi, "21. yüzyıl yeni bir devrimler dalgası ve sosyalizm yüzyılı olacaktır" tespiti ışığında bakarız. Bunu kendi bulunduğumuz coğrafyada bir gerçeklik haline getirmeye çalışırız. Bizim görevimiz sınıfın ve ezilen yığınların tepkisini sisteme yöneltmektir. Yoksa sadece "savaşa hayır" deyip savaşı ortaya çıkaran koşulları görmezden gelmek değildir. Biz sistemin sadece sonuçlarına karşı çıkan

tutumu reddederek toplumsal devrimi alternatif gösteririz, kapitalist sistemin aşılmasını temel hedef olarak tanımlarız. Burjuva demokratik hareketler ve "sivil toplum kuruluşları", savaş tehlikesinin yarattığı duyarlılıklardan duygusal temelde yararlanarak, kitlelerdeki tepki ve öfkeyi kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmek istemektedir. Buna seyirci kalmamalı, izin vermemeliyiz. Bu görev ve sorumluluklarımızı kat be kat artmaktadır.

Dönemi kazanmak için yaratıcı ve etkin bir inisiyatif!

Mücadele örgüt gerektirir. Devrimci örgüt devrim programını, devrimci savaş iradesi ve pratiği ile gerçekleştirmek için vardır. Elbette burada biz burjuvazinin icazetine ve yasallığına sığmayan gerçek devrimci partileri ve örgütleri kastediyoruz. Bunun dışındakilerin emperyalist savaş koşullarındaki ömrü, burjuvazinin icazetinin sınırlarıyla orantılıdır. Bu tür koşullar devrim iddiasındaki her parti ve örgüt için büyük bir sınanma, kendini ortaya koyma ve iddiasını uygun davranma dönemidir.

EKİM, gelinen yerde partimiz TKİP, devrimci bir iddia ve iradeyle en olumsuz koşullarda ortaya çıktığı günden bugüne iddiasına uygun bir şekilde sınıf mücadelesindeki yerini almıştır. Gerek karşı-devrimin yoketme saldırısına ve gerekse Türkiye sol hareketindeki ideolojik-moral kan kaybı, adeta süreklileşen tasfiyeciliğe karşı mücadelede kendi farkını dost ve düşmana göstermiştir. İçinden geçtiğimiz dönem bu açıdan yeni bir sınama ve sürecin hakkını verme dönemidir. Savaş koşulları ülkeye hakim olmaya başladı bile. Burjuvazi cenderesini savaş koşullarına göre sıkıyor ve daha da sıkacaktır. Bu gerçekliğin bilinciyle hareket etmeliyiz. Artık Ortadoğu'ya yönelik emperyalist savaşın öngünlerindeyiz. Hazırlıklarımızı yeni sürece göre yapmalıyız.

Bütün süreçlerimiz ve olağan dönemin planlamaları ve konumlanmaları bu gerçeklik ışığında gözden geçirilmelidir. Emperyalizmin uşağı işbirlikçi iktidar, onun dayandığı devlet, bu tür durumlar için bir aygıt olarak her zaman hazırlıklıdır. Unutulmamalıdır ki emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi düzen ordusunu kullanarak devrimi ezmek için darbe üstüne darbe yapmıştır. İhtiyaç duyduğu her türlü kurumlaşmaya, anayasal ve yasal temele, ayrıca her türden kirli ve karanlık örgütlenmeye sahiptir, bu çerçede çok yönlü olarak hazırlıklıdır. Ayrıca teknik-teknolojik tahkimatlarla kendisini sürekli yenilemektedir.

Ama tün önlem ve hazırlıkların etkisinin bir sınırı vardır. Tarih tüm açıklığıyla gösteriyor ki, burjuvazinin devrimci partileri ezmek ve iradesini kırarak yok etmek isteğine rağmen her defasında devrim yeniden ve çoğu durumda daha güçlü bir biçimde ayağa kalkmıştır.

Partimiz de kendi kısa tarihi içinde böyle bir sürecin ürünüdür. Devrim iddia ve iradesinin somutlaşmış halidir. Devrim partisinin kadroları yeni dönem koşullarının gereklerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Her koşulda mücadeleyi kesintisiz sürdürecek esnekliğe, yaratıcılığa ve dinamizme sahip olmalıdırlar. Dünya ve Türkiye devrimci hareketinin olumlu-olumsuz tüm tecrübeleri göz önüne alınmalı, yaratıcı bir biçimde özümsenmelidir. Duygusal değil, sınıf devrimcisi kimliğinin gerektirdiği sorumluluk bilinci ve iradesiyle davranmalıyız. Parti politikası ve taktiğini bütün alanlarda, olayları ve gelişmeleri değerlendirerek yerel planda yaratıcı ve etkin bir inisiyatifle geliştirmeliyiz.

Görev; sürecin hakkını her alanda, her birimde, her düzeyde vermektir. Başarmak için ileri!..

İ. Deniz

Gençlik hareketinin sorunları...

Semtlerin emekçi gençliği içinde çalışmanın sorunları

Semt gençliğinin tanımı ve yapısı

Kapitalizm emekçileri geniş yığınlar halinde kentlere çekerek burada biraraya getirdi. Geniş emekçi yığınları, üretim birimleri dışında yaşadıkları mekanlardan doğru da bir kaynaşma içine girdiler. Özellikle servet-sefalet kutuplaşması emekçi semtlerini şehir merkezlerinin dışına sürerek, sınıfsal bölünmeyi kent yerleşimleri üzerinden de belirgin biçimde açığa çıkardı

Ancak bizde yaşanan gecekondulaşma, bu semtlerin fabrika/çalışma biriminden çok yöresel-kültürel etkenlere dayalı olarak kurulmasına yol açmıştır. Bu yüzden bahsi geçen emekçi semtleri Batı Avrupa'nın banliyölerinde olduğu gibi homojen değildir. Farklı işlerde çalışan farklı sınıflardan insanlar, emekçi semtlerinde biraraya gelirler. İşçilerin dışında kamu emekçilerini ve küçük-burjuvazinin emekçi tabakalarını buralarda bulabiliriz. Hatta daha üst tabakalardan olup yöresel özelliklerden ötürü buralarda oturan insanlar da vardır.

Bu heterojen sosyal yapı buralarda yaşayan gençlik içinde de belirginleşerek kendini gösterir. Ailelerin sınıfsal yapısı dolayısıyla farklı olan gençler işçi, işsiz, öğrenci olmaları açısından da birbirlerinden ayrılırlar. Buna rağmen ortak yaşam alanları ve sosyal bağlar onları biraraya getirerek tek bir kümede toplar. Bu küme 16-25 yaş arası, askere gitmemiş, evlenmemiş, çoğu durumda işsiz gençleri kapsar.

Bu gençlerin belirgin bir özelliği ev geçindirmek sorumluluğunu henüz tamamen omuzlarında hissetmemeleridir. Böylece içinde bulundukları arkadaş grubuyla bolca vakit geçirebilmektedirler. İşçi-işsiz ve liseli-dersaneli olmak üzere bir ayrım yapabilsek de, yaşam biçimleri bu ayrımı silikleştirmektedir. Dersaneliler aynı zamanda işsizdirler. İşçi gençlerin büyük bir bölümü yılın bir bölümünü işsiz olarak geçirmekte, diğer bölümünde de marjinal işlerde çalışmaktadırlar.

Asıl sorun buradan sonra, tam da bu noktada farklı gençlerin aynı kümede yer almalarıyla başlamaktadır. Onları biraraya getiren özellikleri ise üretim sürecine ciddi bir yer tutmamalarıdır. Sonuç olarak buralara baktığımızda, değişik tonlarıyla içiçe geçmiş bir tür "lümpen proletarya" da görürüz. Ancak bu insanlar büyük oranda (kapitalist gelişme de hesaba katıldığında) geleceğin işçi sınıfı mensuplarıdır da. Bu da onları önemsememizi gerektiren bir başka yön ve nedendir.

Semt gençliği içinde çalışma

Semtlerde yürüttüğümüz politik çalışmada şimdiye değin geleneksel hareketin popülist zaaflarından uzak durduk. Bu mesafeli duruşumuz bizi zaman zaman semt çalışmasının dışına da itebildi. Oysa semt çalışmasının tek gerçek güvencesinin işçi sınıfı içindeki çalışma, önderliğin sınıf içinde somutlanması olduğunu defalarca dile getirmiştik. Evet, semtlerde devrimci bir birikim, devrimci bir hareketlilik yaratmanın ve bunu dağıtmadan geleceğe taşımanın, buralardaki harekete önderlik etmenin tek gerçek koşulu sınıf içinde mevziler yaratabilmek, tek kelimeyle sınıfa önderlik edebilmektedir. Yoksa varoşların hareketliliği sırasında buralara üşüşen geleneksel hareketlerin ucube örgütleri ya da buraları sınıfsal gerçekliğinden koparark alan halkçı tutumlar gelip geçici olanaklar dışında bir anlam taşımıyor.

Geleneksel devrimci hareketin omurgasızlığı, sınıfsal karakteri düşünüldüğünde, buralardaki doldur-boşalt tarzı göz önünde bulundurulduğunda,

komünistlerin bu çalışma esnasında şimdiye kadar gösterdikleri dikkat ve titizliği şimdiden sonra da fazlasıyla göstermeleri gerekiyor. Komünistlerin gerçek faaliyet alanı işçi sınıfıdır. Semtler hem müttefiklerin yedeklenmesi, hem de emekçileri yaşadıkları yerlerden doğru kuşatmak için gereken bir yan çalışma alanıdır.

Yürüttüğümüz semt çalışmalarında çoğu kez buralardaki gençlik öğesinin üzerinden atlayabiliyoruz. Aslında dinamizmi ve devrimci ideallere yatkınlığı dolayısıyla semtlerde gözümüzü dikeceğimiz en temel güçlerden biri gençlerdir. Fakat öyle örnekler var ki, güçlü bir etkiye sahip olduğumuz bir semtte tek bir politik liseli ilişkiye sahip olamayabiliyoruz. Oysa buralarda çalışma yürütürken bize dolaysız olarak bakan, bizden etkilenenlerin başında bu gençler geliyor.

Bir örnekle açıklayalım. Genç komünistlerin yürüttüğü bir semt faaliyetinde sürekli evlerine girdiğimiz ailelerin liseli çocuklarının bizden etkilenerek devrimciliği seçtiklerini gördük. Ancak bu gençler biz ilgilenemediğimiz için orada hiç bulunmayan başka bir yapıya sempati duydular ve bu yapının bürosuyla iletişime geçerek el yordamıyla örgütlenmeye çalıştılar. Neden bizimle konuşmadıklarını sorduğumuzda bu gençlerden biri, "X ağbi sürekli bizim eve geliyordu, babamla benim anlamadığım şeyleri konuşuyordu, bizimle hiç ilgilenmiyordu" diyebiliyor. Yoldaşımız, sendikal süreçlerle ilgili tartışmalar içerisinde bu son derece istekli genç insanların üzerinden atlayabilmiştir. Oysa bu konuda biraz dikkatli olunsa, çok az bir çabayla bu gençlerin kazanılması, en azından eğitim sürecine kazanılması mümkündür. Bu yüzden semt çalışmalarımız esnasında gençliğe özel bir dikkatle bakılması sağlanmalıdır.

Bu söylenenlerin ardından artık semt gençliği içinde çalışmanın çeşitli sorunlarına geçebiliriz.

Semt gençliğinin heterojen yapısı

Semtlerdeki heterojen yapıya yukarıda değinmiş, bu yapının gençlik içinde daha da belirginleştiğini belirtmiştik. Gerçekten de gençler arasında sınıf ayrımları silikleşiyor, bunun yerine yöresel farklar, arkadaşlık grupları vb. temelinde bir bölümlenme ortaya çıkıyor. Dolayısıyla "eğitimde fırsat eşitsizliği" ya da "genç işçilerin sorunları" vb. politik gündemler boşa düşebiliyor. Siz bir işçi gence burjuvaların sömürü düzenini anlattığınızda, o yanında çalıştığı amcasının vb. çok iyi bir insan olduğunu söyleyebiliyor. Ya da dersaneye gidemeyen bir liseliye bunu söylediğinizde, aklından dersaneye giden arkadaşlarını geçirerek "iyi de onlar benim çok yakın arkadaşlarım" diyebiliyor.

Bu sorunun aşılabileceği noktanın bilinçlenme olduğu söylenecektir. Ancak heterojenlikten kaynaklı bu yapının üzerine kaba halkçı bir bilinç çok kolay otursa da, sınıf bilincini yerleştirmek oldukça güç görünüyor. Bu gençler her dönem sivil faşist hareketin ya da halkçı devrimciliğin tabanı olagelmiş, bu ikisi arasındaki temel ayrım da yöresel-etnik farklar üzerine binebilmiştir. Bu nedenle semtlerde yakalanılan ilişkilerin eğitim ya da üretim birimlerinden doğru çalışmaya katılması zorunludur.

Üretim sürecinin çıplak ilişkilerinin yaşanmadığı yerler olarak semtler

Heterojen yapının koşulladığı bir gerçek de semtlerde üretim sürecinin belirleyiciliğinden uzak, üretimdeki çıplak sömürü ilişkisini kavramamış bir gençliğin varlığıdır. Az önce aktardığımız biçimde bu azgın sömürü çarkı buralarda kendini farklı görünümler altında, deyim yerindeyse peçeli bir biçimde var eder. Bu da politik çalışmanın önüne önemlibir engel olarak dikilmektedir.

Kolaycı bir yaklaşımla buralardaki anti-faşist duyarlılığın hareket geçirilmesi, yahut belediyeciliğe indirgenmiş bir çalışma biçimi yerine sınıfsal dayanaklarını bulan, bunları sınıf bilinci ile eğiten bir çalışma tercih edilmelidir. İşçi gençliği üretim süreçleri üzerine düşünmeye sevketmek, diğer gençlerin de bu yanıyla ayrılmalarını sağlamak önemlidir. Bunun gerçekleşmesinin dayanağı ise üretim birimlerine dayanan, bunu temel alan bir çalışmaya sahip olmaktır. Eğer yürütülen çalışma bu dayanaktan yoksun ise, yakalanan ilk işçi ilişkileriyle bu dayanak yaratılmalıdır.

Düzenin yozlaştırıcı kültürel etkisi

Eğitim ve kültürel olanaklardan yoksunluk ve sınıfsal zeminin kayganlığı nedeniyle semtler, düzenin yozlaştırıcı, kimliksizleştirici etkisinin ciddi bir karşılık bulduğu yerlerdir. Bu durum gençlik içerisinde daha da belirginleşir. Buralardaki gençlerin popüler/arabesk kültürü benimsemelerinin doğal sonucu olarak, sınıfın devrimci kültürüne ve sınıf devrimcilerinin politik etkisine yabancı kalmaları olgusu önemli boyutlara ulaşır. Ayrıca düzenin ideolojik bombardımanı sonucu ayrımlar tümden silikleşir, futbol takımlarına yahut dinlenilen müziklere dayalı ayrımlar ortaya çıkar. '70'li yıllarda siyasal akımların güçlü bir etkisinin de varolduğu bir atmosferde 'Cınocu-Yılocular' (Cüneyt Arkın-Yılmaz Güney) diye ayrılan gençler, şimdi de en iyi ihtimalle Mahsuncular-Ahmet Kayacılar biçiminde ayrılmaktadır. Bu sağlıksız yapının gelişimine çanak tutan küçük-burjuva popülizminin karşısına güçlü bir sınıf bilinci ve sınıf kültürü ile çıkılmadıkça bu sorunu aşmak mümkün değildir.

Yine benzer biçimde oluşan sosyal arkadaşlık grupları vardır. Bunlar şu ya da bu biçimde birbirlerine bağlanmış, birçok sorunu birbirlerinden yola çıkarak tanımlayan küçük kümeler oluşturmuşlardır. Boş vakitlerinin fazla olması nedeniyle sürekli birlikte vakit geçiren bu gençleri birbirlerinden ayırarak ele almak çoğu kez olanaksızlaşmaktadır. Bu gruplardan birinin içinde yer alan bir genç, buradan kopamadığı ve burayı ilerletmek mümkün olmadığı oranda son derece sağlıksız bir ortamda sosyalleşmekte, devrime kazanılması son derece güçleşmektedir.

Sınıf atlama kaygıları

Halihazırda üretim ilişkileri içinde belirgin bir konuma sahip olmayan, sınfsal kimliği netleşmemiş bu gençler, kolay yoldan zengin olma hayaline sahiptirler. Bireysel kurtuluş umutları, sınıf atlama kaygıları bir yandan bu gençlerin sınırlı duyarlılıklarının da erimesine yol açarken, bir yandan da düzenin yarattığı çeşitli yasadışı kazanç yollarını meşrulaştırmakta ve bunu gençlerin gözüne avantajlı bir iş gibi görünür hale getirmektedir. Çetecilik, mafyacılık vb. yaygınlaşarak genç insanların bilincini ve yaşamını karartmaktadır.

Bu sorunun önüne geçmek için buralarda sağlıklı bir sınıfsal zeminin ve buna uygun sınıf bilincinin oluşması gerekmektedir. Mevcut koşullar bunun oldukça uzağında olduğu için devrimci akımlar bunu ya engelleyememekte ya da genç insanların ciddi bir temele oturmayan insani duyarlılıklarından yararlanmaktadırlar.

İlkinde genç insanların zaafları ve hatta ahlak dışılıklarıyla devrimci saflara gelmelerine göz yumularak -dahası geldikten sonra da eğitim ihtiyacı gereği gibi karşılanmayarak- devrimci mücadeleye gölge düşürülmektedir. İkincisi ise verili koşullarda gençliği kazanmanın tek olanaklı yolu gibi görünmektedir. Oysa politikanın doğal ayrıştırıcılığından ve bu yolla edinilecek bir pratik eğitimden geçmeyen genç unsurlar, eğer doğru bir bilinç verilmez, çok yönlü bir devrimci eğitim sürecine tabi tutulmazlarsa ya saman alevi gibi gelip geçici olmaktadırlar, ya da katkılarından çok daha ağır tahribatlara yol açmaktadırlar.

Semt gençliğine yönelik dışardan çalışma, bilinç götürmenin zorlukları

Çalışmamızın geldiği düzey ve olanaklarımızın artması genç komünistleri emekçi semtlerinde daha yaygın ve yoğun bir çalışma yapmaya sevketti. Ancak çalışmada bir takım sorunlarla yüzyüze kaldık. Bu sorunlar genellikle genç komünistlerin kurdukları kitle bağları içindeki tarzlarından kaynaklanmamaktadır. Aksine yoldaşlarımız buradaki pratik tutumlarıyla her dönem örnek olmuşlar, uzun soluklu bir çalışmanın gereklerini yerine getirmişlerdir.

Ancak emekçi kitlelerin ve bunların genç kuşağının hapsolduğu/hapsedildiği gerici bakış açısı ve kültürel konumlanış dışardan çalışma götürdüğümüz semtlerde karşımıza dikilmiştir. Genç insanlar, "kadından devrimci mi olur!" diyerek kadın yoldaşlarımızı ciddiye almayan, hatta yer yer aşağılayan bir bakışa sahip olabilmektedirler. Yine Alevi semtlerinde Sünni kökenli, Kürt semtlerinde Türk yoldaşlarımız bunu saklama ihtiyacı duymamaları yüzünden pek çok kez mesafeli tutumların hedefi olmuş, hatta dışlanabilmişlerdir. Geleneksel hareketin ve

düzenin tahribatları sonucu oluşan bu durum kitlelerin içinde daha fazla olmakla aşılacak, onların bizi etnik özelliklerimiz, cinsiyetimiz vb. üzerinden değil, siyasal bakışımız ve devrimci yaşamımızla tanımasını ve benimsemesini sağlayacaktır.

Yine geleneksel hareket, yükseliş dönemlerinde yarattığı miras ve sansasyonel eylemleri ile tanındığı işin buralarda çok zorlanmadan taban bulabilmektedir. Biz, kadro birikimimizi Alevi, Kürt vb. gerçeklikleri üzerinden kurmadığımız ve böyle oluşmuş bir imaja sahip olmadığımız için yeni gittiğimiz yerlerde zorlanma alanlarına sahibiz.

Buna semt gençliğinin kapalı gruplaşması da eklenince buradaki gençliğin içine girerek dönüştürücü bir faaliyet yürütmek son derece güçleşmektedir. Bizim anlattıklarımızı dinlemekle beraber bir karar verecekleri zaman kendi geri kültürlerinin kıstas olduğu dar grup değerlendirmeleriyle hareket etmektedirler. Çoğu zaman, yoldaşlarımız, tüm çabalarına rağmen yine de yabancı sayılabilmekte, aradaki mesafe bir türlü tamamen ortadan kaldırılmamaktadır.

Bunu aşmak için çalışma yürüttüğümüz yerlerde hızla buradaki gençlerden birkaçını kadrolaştırmayı önümüze koymalıyız. Bunun gerçekleşmediği yerlerde ise semt gençliğiyle politik sohbetler dışında top oynayarak, pikniğe giderek kişisel sorunları üzerine sohbet ederek vb. bu güçlüğü aşmalıyız. Eğer yakaladığımız ilişkilerde bu bakış açısını kıramazsak, mahalle delikanlılığı bir üst kimlik olarak gitgide katılaşmakta, kırılması imkansız hale gelmektedir.

Semt gençliğinin sadece mahalle delikanlılığından ibaret olmadığını da unutmamalıyız. Semtlerde genç kadınlara yönelik bir faaliyeti mutlaka gözetmeliyiz. Bunu çokça yaptığımız gibi kadın çalışmasına havale etmek yerine gençlik çalışmasının bir parçası olarak görebilmeliyiz. Burada kazandığımız düzeyi diğer gençlerin dönüştürülmesinde başarıyla kullanabiliriz. Genç kadın ilişkilerle aynı platformda yer alan mahalle delikanlıları erkek egemen, gerici, şoven bakışlarından çok daha kolay kurtulabilmektedirler. Kabuklarını kıran genç kadınların azmi ve başarısı diğer gençler içinde ateşleyici bir etken olabilmektedir.

Gençlerin politik çalışma içine taşınmasının olası riskleri

Semtlerde tanıştığımız ve böylesi bir kabuğa, bir üst kimliğe sahip olmayan birçok genç unsur bir yere ait olma ihtiyacı, sosyalleşme gereksinimi vs. dolayısıyla son derece ateşli bir biçimde faaliyetimize katılmak isteyebilmektedirler. Ancak biz bu unsurları, kolayından saflarımıza aldığımızda, kadrolaşma ihtiyacımızı belli ölçülerde gidermekle beraber, farklı risk alanları yaratabilmekteyiz.

Bizim faaliyetimizin bir ucundan tutan bu gençler, kolayından edindikleri kimliğin zorluklarını ve bedellerini aynı rahatlıkla taşıyamamaktadırlar. Pratik faaliyetin güçlükleri karşısında, biz de yeterince destek olmadığımızda, geri çekilebilmekte, bu tavırlarıyla da olumsuz örnekler yaratabilmektedirler. Yine bu gençler, edindikleri kimliğe yaslanarak ailelerine tavır almakta, ortaya çıkan gerginliği kaldıramadıkları zaman da kolayca "ben yapamıyorum" diyebilmektedirler. En kötüsü de düşmanın saldırıları karşısında saflarımızda tuttukları yeri kat kat aşan tahribatlara yol açabilmektedirler.

Bu durumda, bu genç unsurlara karşı tavrımız ne olacak? Bilinçsiz de olsa, samimi bir biçimde saflarıınıza gelen bu unsurlara kapılarımızı kapatacak mıyız? Elbette hayır. Biz, bu insanların doğru bir bilinç, doğru bir faaliyetle örgütlendiklerinde sağlam devrimciler olabildiklerini defalarca gördük.

Yapılması gereken bu insanları bir günde örgütlülüğümüzün içine almak yerine, örgütlülük bilincini, devrim ve sosyalizmi, partiyi tanıyıp anlayabilecekleri okuma/çalışma grupları içinde örgütleyebilmektir. Burada kastedilen devrimci demokrat akımların isim dışında bir anlam taşımayan türden örgütleri değildir. Aksine ihtiva ettiği güçlerin düzeyini zorlayan bir tarzda, fakat kaldıramayacakları yüklerin altına sokarak veya bir kenarda bekleterek kaybetmeden bir an önce biraraya getirerek önlerini açmış olacağız. Burada yapılacak okumalar ve tartışmalarla sosyalizmi anlatabilecek, parti perspektifini sunabileceğiz.

Yine bu insanların düzeylerinin yettiği politik faaliyeti görece esnek araçlar içinde

değerlendirebilecek, eğitebileceğiz. Sağlıklı bir kadrolaşmanın yolunu açarak örgütü hem zayıf unsurlardan, hem de düşmanın saldırılarından korumak noktasında güçleneceğiz. Bu hem doğal bir kaynaşma ortamı yaratacak, hem de doğal bir elemeyi sağlayacaktır.

Yapılacak ilk iş, ilişkide olduğumuz ve başlangıçta farklı yapılara sahip insanları biraraya getirmek olmalıdır. Oluşan bu grubu iş ve eğitim süreçlerinde sıkı bir denetim içinde görebilmeli, ileri çıkan insanlara daha farklı sorumluluklar verebilmeliyiz. Burada temel öneme sahip eğitim sorunu bir yandan politik çalışma, bir yandan okunacak romanlar, gazeteler vb. ile çözülebilir.

Çalışma komitelerinden giderek birim örgütlerine varan bir düzey ve sınıfsal ayrışma

Oluşturulan gruplar içinde doğal önderleri bulmak, onlarla özel tarzda ilgilenmek gerekiyor. Bu unsurlar başta olmak üzere grup bileşenlerini ön açıcı olması açısından semt dışına taşımak bir diğer gözetilmesi gereken nokta. Semt dışında eylem ve etkinliklere katacağımız gençlerin hem ufukları genişleyecek, hem de gelişimleri hızlanacaktır.

Onları içinde yaşadıkları dar, kapalı, yoz kültürden çıkarmak için işlevli bir araç olan bu çalışma grupları, işlevini buradan sonra yitirir. Eğer bu unsurlar ilerletilerek birim örgütleri içinde tanımlanamazlarsa, bu gruplar giderek ayakbağı haline gelerek çalışmanın önünde engele dönüşeceklerdir. Bu nedenle liseliler okullarında, işçi gençler ise işyerlerinde oluşturulan birim örgütleri içinde tanımlanmalıdır. Eğer geniş bir bölge çalışmasından bahsediyorsak gruplar gençlerin yapısına göre ayrılabilirler. Ya da kazanılan işçi ya da liseli gençlerle alanlarından doğru bölge kollektifleri kurulabilir.

Bizim gözetmemiz gereken temel sorun, bu unsurlar içerisinde genç işçileri sınıfsal karakterlerine uygun biçimde ayrıştırmak ve mevcut sağlıksız gruplaşmaları giderek kırmaktır. Yine işsiz, işsizliği süregen olan, üretim sürecinin dışında ya da marjinal bir noktasında yer alan unsurların samimi olanlarını çalışmaya ve işyerlerinde faaliyet yürütmeye teşvik etmeli, onları üretim sürecine sokmayı zorlamalıyız.

Yeni dönemde semt çalışmamız

Geçmiş dönemde semt çalışmasına, semtlerde örgütlenmeye hep temkinli yaklaştık. Küçük-burjuva halkçı akımların zaaflarının öğreticiliği kadar, sınıf çalışmamızdaki zayıflık da bu temkinliliği koşullamaktaydı. Ancak yeni dönemde sınıf çalışması içinde aldığımız mesafe ve partiyi kazanmış olmamızın verdiği güvenle bu alanda daha güçlü bir çalışmayı önümüze koyabiliriz, koymalıyız.

Semt çalışmalarından giderek gençliğin farklı kesimlerini birleşik-politik bir mücadelenin özneleri haline getirmek, genç komünistlerin önlerine koymaları gereken bir görevdir. Yine semt gençliğini kazanmak ve dahası örgütlü mücadele içerisinde ilerleterek devrime taşımak komsomol örgütünün temel sorumluluğudur. Ancak altını çizmek gerekiyor; bugün bir komsomol örgütünü inşası için verili koşullarda semtlerde bir çalışma yürütmek gerekiyorsa da, semt gençliğinin kazanılmasının, dahası buralardaki çalışmayı sağlam ve kalıcı kılmanın tek gerçek örgütsel güvencesi yine partili tutumun tavizsiz savunulmasıdır. Dolayısıyla komsomol örgütünün kazanılması yolunda geçmiş dönemdeki temkinliliği bir kenara bırakarak buralarda mevziler yaratmaya yönelebiliriz. Ancak bu yaklaşım içinde son derece titiz davranmak hayati bir önem taşıyor.

Genç komünistler, öğrenci hareketi içinde yarattıkları birikimle artık daha atak davranarak semtlere yönelmekten çekinmemelidirler. İşçi gençliği kazanmak için de onu yakalayabilecek imkanlara ve ilişkilere sahip olmamız gerekiyor. Semtler bu açıdan anlamlı olanaklar sunmaktadır. Çalışmalarınıza dayanak oluşturan sosyal ve kültürel kurumları da buralarda mümkün olduğunca işlevli bir biçimde kullanarak, son tahlilde komsomol örgütünün de gerçek sahibi olan genç işçilere ulaşmalı ve onları birer komünist kadro, yarının sağlam parti militanları olarak örgütlemesini bilmeliyiz. Mevcut yetersizliklerimizi, zaaflarımızı ve güçlükleri elbette partimize ve partili iddiamıza dayanarak aşacağız.

Parti'yi kazandık, Parti'yle kazanacağız!..

Genç Komünistler